

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 PÉNTEK november 19.

318. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

A sötét lovas

Nem közönséges érdeklődéssel — *sit venia verbo* — élvezettel olvastam Pribicevics mester vasárnapi beszédét. A magyarok pedig ne számítsanak arra — mondotta az elmúlt év nyarán Pribicevics — hogy itt annyi joguk lehet, mint amennyi Magyarországon volt a szerbeknek. Ezt mondotta cáfolat nélkül az elmúlt év nyarán. Most pedig azon háborúlik fel, az állam legnagyobb szégyenének azt tartja, amit a magyar nemzetgyűlésen — szerinte: joggal — mondott az egyik képviselő: Magyarországon több joguk volt a szerbeknek, mint amennyi Jugoszláviában van a magyar kisebbségnek.

Melyik az igaz szava, melyik az igaz arca ennek a kétségtelenül kivételes képességű és kivételesen koncepció politikusnak, akit hívei a *Jugoszláv Mussolini* címmel tüntetnek és — szégyenitene meg, de aki a demokráciát követeli s a demokrácia üldözöttjeivel tartja a lelki rokonságot. Melyik igaz szava, melyik szinte cselekedete ennek az örökösen rejtett szándéku és rejtett fegyverzetű politikusnak, ennek az *európai balkáninak*, aki a következetesség olyan szuggesztív látszatával beszél és cselekszik egymással homlokegyenest ellentétes gondolatok szolgálatában. Mi azt hisszük: ő a kérelhetetlenség, a féktelen nacionalizmus reá esküszik, különítmények őt vallották vezéréül, ahány cégtáblát leszaggattak, ahány koponyát bevettek, annyiszor hivatkozott rá a borgőzös lelkesedés. Szláv Mussolini és — szerb demokrácia, bezárt iskolakapuk és — állampolgári egyenlőség, felosztott kulturális egyesületek és — a kulturához való jog szabadsága: hogyan lehet ki-egyenlíteni ilyen végzetes, ilyen feneketlen szakadékokat program és cselekedet között? Névegyelemző türelem, iskolából kikorbácsoló egyenlőség, kisebbséget eltipró demokrácia, elnyomó szabadság, az anyanyelv jogát elismerő cégtáblarombolás, a kulturbundot felosztató kulturszabadság — ki fogja megrajzolni az ellentétek zezugos vonalaiból, az ellentmondások foltjaiból és szineiből Pribicevics igazi arcát.

Pribicevics most egyenlőséget követel. Attól tartunk, ez az egyenlőség hasonlít a »milliomosok szocializmusának« egyenlőségéhez: ebben az országban mindenkinek egyforma joga van szerbül beszélni, mindenkit egyformán megillet az a jog, hogy a bíróságok előtt, a közigazgatási hatóságoknál s az iskolában egyformán használhassa szerb anyanyelvét, mindenki tökéletesen egyformán ápolhatja a szerb kultúrát, mindenkinek korlátozhatatlan egyforma joga van ahhoz, hogy a független demokraták listájára szavazzon. Nincs olyan követelés, amit nem lehet az egyenlőség előjelével kifejezni. Az is egyenlőség, ha mindenkivel szemben egyformán hat a nyers erőszak. Mint ahogy Shaw fogalmazta: a polgári jogrend egyformán tiltja a milliomosnak és csavargónak, hogy a hid alatt aludjon s egyformán tiltja gazdagnak és szegénynek az élelmiszer-lopást.

Attól tartunk a keserves előzmények után: Pribicevics egyenlősége is egyformán parancsol és egyfor-

mán tilalmaz az állampolgári jogok teljességével rendelkezőnek s az állampolgári jogok koldus-magyarjainak. Mielőtt egyenlőséget követel, előbb tegyen is egyenlővé. Mi volt eddig Pribicevics egyenlősége? *Egyenlő* nyelvűvé tette az iskolát, *egyenlő* kulturájává akarta tenni az ország népét, *egyenlő* szelleművé igyekezett formálni a közéletet, *egyenlő* erő csapott le mindenre és mindenkire, aki eszelekvő nacionalista programjának megvalósítására nem vállalkozott. Ez az egyenlőség

valóban a milliomosok szocialista kátéjának egyenlősége.

Az olaszországi szláv üldözések idején lehet-e még jugoszláv Mussoliniként üldözölni szláv politikust? A szláv kisebbségek zaklatott élete, a vérző sebek és bezárt börtönajtók nem tiltakoznak-e az ellen, hogy az üldözött szlávok testvéreinek szabad földjén kultuszt csináljanak Mussolini nevének és politikai módszerének? Pribicevics a szláv Mussolini helyett a demokrácia számkivetett vezéréivel tart most fent közösséget;

a szláv kisebbségek szenvedése árán — kinek érdeke, szeszélye, vagy bortsága, hogy ártatlanok fizessenek életük nyugalmával? — jut-e el a magyar kisebbség Pribicevics egyenlőséget követelő nemzetiségi politikájához? Mikor segíti megoldani Pribicevics életének és politikájának rejtélyét: Mussolini akar-e lenni, vagy demokráciát akar? Mert a *Mussolini-féle pribicevicsi demokráciából* elégünk volt — még miniszter korában.

(Prekomurjei)

Télen megtartják a tartományi választásokat

A minisztertanács a választásokat január 23-ikára tűzte ki — A Radics-párt hozzájárult a halálbüntetés fentartásához

A központi igazgatásról szóló törvény újításai

Beogradból jelentik: A kormány csütörtök délelőtt, a parlamenti ülést megelőzően, ülést tartott a parlament miniszteri szobájában. A minisztertanács ülése igen fontos kérdésekkel foglalkoztak. Először a *halálbüntetés problémája* került szónyegre az új büntetőtörvénykönyv bizottsági tárgyalásával kapcsolatban. A radikális pártban, de különösen a Radics-pártban erős áramlat mutatkozott a halálbüntetés ellen. Miután azonban Radicsék a tárgyalások során engedékenységet tanúsítottak és hozzájárultak a halálbüntetés fentartásához, a minisztertanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy *nem változtat az eredeti javaslaton, amely a halálbüntetést fentartja.*

A dobrovoljac-kérdést vitatta meg ezután a minisztertanács az új dobrovoljac-törvény bizottsági tárgyalása alkalmából. Az a vitás kérdés merült fel, hogy a rokkant dobrovoljacok a nekik kiosztott földön kívül igényt tarthatnak-e rokkant illetményekre. Az a kérdés is szóba került, hogy *a nem földművelő dobrovoljacok kapjanak-e földet, vagy pedig pénzbeli kártalanítást.* Döntést egyik kérdésben sem hoztak, hanem megbízták az agrárreformügyi-, hadügyi és pénzügyminisztert, hogy dolgozzanak ki erre nézve együttesen javaslatot.

A belügyminiszter javaslatára kimondta a minisztertanács, hogy **a tartományi választásokat az egész országban 1927 január 23-ikán tartják meg.**

Ez a határozat végleges.

Az agrárreform-tervekkel kapcsolatban foglalkozott a minisztertanács a katolikus, pravoszláv és egyéb egyházi birtokok agrárcélokra való igénybevételének kérdésével is. A vallásügyi miniszter azon az állásponton van, hogy

véget kell vetni az egyházi birtokok további kisajátításának, míg az agrárreformügyi miniszter az agrártörvény folytatálagos végrehaj-

tásához ragaszkodik. Döntés még nem történt.

A minisztertanács ülése után *Uzunovics* miniszterelnök rövid beszélgetést folytatott az újságírókkal, akiket megelőzött azzal a kérdéssel, hogy *mi újság?* Amikor az újságírók megemlítették, hogy tudomásuk van a minisztertanács ülése lefolyásáról és szóba hozták a tartományi választásokat, a miniszterelnök így szólt: — Ez rendkívül fontos határozata a kormánynak. *Ebből is látható, hogy a helyzet mennyire stabilizálódott.*

Arra a kérdésre, hogy mikor lesz a radikális klub ülése, *Uzunovics* ezt válaszolta:

— *Meg lesz az is, csak hogy éneklés nélkül.*

A miniszterelnök ezzel a radikális párt kedd éjszakai kibékülési vacsorájára célzott, amelyen a képviselők vidáman énekeltek.

— Egyébként — folytatta a miniszterelnök — Radics sem gondolta komolyan, amit az éneklésről mondott, hiszen ők is szoktak énekelni, még pedig tambura mellett.

Szrskics miniszter expozéja a központi igazgatás átszervezéséről

A törvényhozó bizottság csütörtök délután négy órakor ülést tartott, amelyen megkezdtek a *központi igazgatásról szóló törvényjavaslat* tárgyalását. Az ülést teljesen kitöltötte *Szrskics* Milán törvényegységessítő miniszter expozéja.

Szrskics miniszter hangsúlyozta, hogy az állami kiadások terén **mindenfelől követelik a legmesszebbmenő takarékoskodást és ezért is szükség van a központi igazgatást szabályozó új törvényre.**

A most elkészült törvény lesz az állami igazgatás tengelye. *Csak a törvény meghozatala után kerülhet sor az állami alkalmazottak igazi redukálására*, mert mielőtt ez a redukció megtörténik, véglegesen rendezni kell az állami hatóságok hatáskörét.

A törvény újra csoportosítja a hatásköröket, a munkafelosztás technikai célszerűsége szempontjából.

Eddig tizenhét miniszteri reszort volt, ezentul a miniszterelnökségen kívül csak tizenegy reszort lesz.

Megszűnik a vallásügyi-, posta- és táviróügyi, erdő-ésbányaügyi, agrárreformügyi és törvényegységessítő minisztérium, míg a szociálpolitikai és közegészségügyi minisztériumokat — mondotta Szrskics — a szociális segítség és közegészségügyi tárcában egyesítjük. A minisztériumok egyesítésénél a munkakörök hasonlóságát tartottuk szem előtt. Az igazságügyi minisztériumba olvad bele a vallásügyi- és törvényegységessítő minisztérium, a közlekedésügyi a posta- és táviróügyi minisztérium, a földművelésügyi a erdő- és agrárügy, a kereskedelmi a bányai.

Hosszasan indokolta a miniszter, hogy a vallásügyet miért az igazságügyibe és nem a közoktatásügyibe olvasztják és rámutat arra, hogy *Olaszországban és Franciaországban is a vallásügyek az igazságügyi minisztérium és nem a közoktatásügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak.* Ami a postaügyet illeti, az éppolyan közlekedésügyi intézmény, mint a vasut, vagy a hajózás és ezért logikus, hogy a posta- és táviró-ügyeket a közlekedésügyi minisztérium veszi át. *Az az aggodalom, hogy ezzel a közlekedésügyi minisztérium túl lesz terhelve, nem alapos*, mert hiszen a közlekedésügyi ügyeket a minisztérium nem közvetlenül, hanem a tartományi igazgatóságok útján intézi. *A legradikálisabb változás az erdő- és bányai ügyek szétválasztása.* Világos azonban, hogy az erdőügy a földművelés, míg a bányai az ipari termelés körébe vág és így indokolt a reszortnak ez a kettéosztása. A szociális segítség és közegészségügy reszortjánál marad meg az általános állami statisztika, emellett

azonban minden reszort külön vezeti a maga szakstatistikáját.

— Az építésügyi minisztérium átvaltozik közmunkaügyi minisztériummá és beosztjuk hozzá a földművelésügyi minisztériumból a vízügyek vezérigazgatóságát is, miután ez az intézmény tisztára technikai természetű. Az építésügyi minisztérium hatáskörébe fog tartozni az államvasutak építése és a magán és önkormányzati vasutak feletti ellenőrzés is.

— A földművelésügyi minisztérium kibővíti az erdő- és agrárügyekkel.

Az agrárreform minisztérium likvidálására a törvény két évi határidőt ír elő.

addigra készen lesznek az agrártörvények, amelyek az agrárügyeket likvidálják.

— Az alapítványi igazgatóság az igazságügyi minisztériumba, a Hivatalos Lap a közoktatásügyből az igazságügybe, az államnyomda a közoktatásügyből a pénzügybe megy át. Az igazságügyből a pénzügybe megy át a hadikárok igazgatósága, továbbá a szekvesztrált vagyonok és a hadiszákmány igazgatósága is.

— A miniszterelnökség hatáskörébe fog tartozni a királyi udvar, a királyi rendjelek kancelláriája és a kintetéseket előterjesztő osztály, valamint a hírszolgálati osztály is, a melyre külön irodát fognak felállítani.

A minisztertanácsnak nem lesz adminisztratív hatásköre és meg fog szűnni az az állapot, hogy a minisztertanács mint adminisztratív kollégium a király és a miniszterek közt áll.

Helytelen gyakorlat volt ugyanis, hogy olyan esetben, amikor miniszteri határozatra volt szükség, minisztertanácsi határozatot hoztak. Az újítás fokozni fogja a miniszterek személyes felelősségérzetét.

Az államtitkári intézményt fenn tartja az új törvény.

A király minden reszortba kinevezhet meghatározott munkakörre államtitkárt, akinek azonban nincs önálló hatásköre. Az államtitkár politikai jellegű állást tölt be és úgy a minisztertanácsban, mint a parlamentben felszólalhat. A törvény minden egyes minisztériumban miniszterhelyettesi állást kreál, ami azért fontos, hogy politikai változás esetén az egyes minisztériumok munkájának folytonossága fennmaradjon.

Végül hangsúlyozta a miniszter, hogy a törvény meghozatala után három hónapon belül végre kell hajtani az államigazgatás reorganizációját. A kormány meg van róla győződve, hogy az új törvény révén a legmesszebbmenő takarékoskodás és a legalaposabb szakmunka válik majd lehetségessé.

A miniszter exozéja után a törvényhozó bizottság ülése véget ért.

A parlament ülése

Délelőtt féltizenegy órakor nyitotta meg a parlament ülést Pasarić dr. alelnök. Napirenden szerepelt Vuletić Száva montenegrói föderalista interpellációja az építésügyi miniszterhez a közmunkákra szolgáló hitelek montenegrói felosztása tárgyában.

Vujicsics Milorád építésügyi miniszter válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy a munkákra megszavazott negyvenhárommillió dinárt nem kell okvetlenül mindjárt elkölteni. Az eddigi nyolc hónap alatt megfelelő összegeket fordítottak erre a célra. Részletesen kimutatta a miniszter, hogy Montenegróban milyen közmunkákra mennyi pénzt fordítottak.

Vuletić Száva nem fogadta el a miniszter válaszát.

Jojics Rizta demokrata a montenegrói közlekedési állapotokat esetele és élesen támadta a kormányt és a radikális pártot.

Behmen demokrata egyesülésbeli kritizálta az építésügyi politikát és rámutatott arra, hogy e tekintetben a kormány különösen az új területeket hanyagolja el.

Vujicsics miniszter válasza és

Behmen ismételt felszólalása után az elnök az ülést félgyakor félbeszakította és folytatását délután négy órára tűzte ki.

A délutáni ülés

A parlament délutáni ülésén Moskovljević földművespárti az országutak elhanyagolt állapotáról beszélt. Ugyanezt tette szóvá Gosar szlovén néppárti és Zsulyevics Aleksza radikális is.

Sztojadinović Milán volt pénzügyminiszter ezután indítványt tett, hogy térjenek át a napirendre és ilyen értelemben szólalt fel a kormány nevében Vujicsics Milorád építésügyi miniszter is. Markovics Pera demokrata az indítvány ellen foglalt állást, a többség azonban az indítványt elfogadta.

A pénteki ülés napirendjének első pontja Popovics Ljuba radikális javaslat a házszabályok 14. szakaszának módosítására, második pontja a

Uzunović miniszterelnök Pasicsnál

Uzunović miniszterelnök csütörtök délután felkereste lakásán Pasics Nikolát. Távozása után az újságíróknak azt mondta a miniszterelnök, hogy privát megbeszélésen volt. Később a miniszterelnökségen konferencia volt, amelyen a parlament munkaprogramjáról tárgyaltak.

Uzunović miniszterelnök látogatását a radikális klub ülésének összehívásával hozzák összefüggésbe.

Jankovics Velizár az ankétbizottság előtt

A parlamenti ankétbizottságban Jankovics Velizár volt közlekedési miniszter válaszolt az ellenzék vádjaira a Keleti-vasut megvásárlása ügyében. Az ellenzék ugyanis kifogásolta, hogy a Gyevgyelia—Skoplje—Kosovska—mitrovicai vonalat száznegyvenhét millió papírfrankért vásárolták meg, ami akkor több mint kétmillió aranyfrankot jelentett. Jankovics Velizár kijelentette, hogy a Keleti-vasutat nem vásárolták drá-

panasz- és kérvénybizottság jelentése, harmadik pontja Behmen javaslata a monopóliumigazgatóság átszervezésére.

Az ülés este hét órakor ért véget.

Az ellenzéki vezérek konferenciája

Csütörtökön délután az ellenzéki vezérek konferenciát tartottak. Elhatározták, hogy terjedelmes kommunikében fogják informálni a nyilvánosságot az ország politikai és gazdasági helyzetéről. A kommuniké megszerkesztésével Marinkovics Voját bízták meg. Foglalkoztak a konferencián Setyerov Szlavkó javaslatával, mely szerint a nagy gazdasági válságra való tekintettel gazdasági bizottságot kell szervezni a pénzügyi bizottság mellé. Végül elhatározta a konferencia, hogy a szűkebb ellenzék naponta kommunikét fog kibocsátani a politikai helyzetéről és a kormány munkájáról.

gán, de az volt a baj, hogy akkor fizették ki, amikor a frank nagyon magasan állott. Később nyolcvan százalékkal olcsóbban lehetett volna frankot vásárolni. A Gyevgyelia—szalonikii vasutat huszmillió papírfrankért vették meg, de nem az állam volt a vásárló, hanem egy szindikátus, amelyben különböző szerbiai pártok voltak képviselve. Később ezt ugyanennyiért adták el Görögországnak.

Grol Milán interpellációja a vagonhiány miatt

Grol Milán szubotici képviselő interpellációt intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben rámutatott arra, hogy a Magyarországon átvett kivitel, különösen a sertéskivitel a vagonhiány miatt rendkívül sokat szenved. Követelte az interpelláló, hogy a kereskedelmi miniszter intézkedjék, hogy az exportőröknek megfelelő számú vagon bocsássonak rendelkezésére.

Egységfrontot a reakció ellen!

A francia radikálisok megvetéssel utasítják vissza Marin tömadásait

Párisból jelentik: A radikális párt végrehajtó bizottsága szerda este tartott ülésén foglalt állást Louis Marin nyugdíjügyi miniszter vasárnapi beszéde ellen. A párt új elnöke, Sarraut belügyminiszter megnyitó beszédében részletesen válaszolt Marin vádjaira és hangsúlyozta, hogy a különböző kartelegkormányok a haza érdekében eredményesen működtek.

Sarraut visszatámasztotta Marin vádjait, de arra a végső következtetésre jutott, hogy semmi ok sincs arra, hogy a radikális párt a kormánnyal szakítson.

Több radikális képviselő szólt fel ezután és valamennyien erősen kifogásolták Sarraut állásfoglalását és

Marin beszéde miatt erőlyes szankciókat követeltek.

Sarraut nyomban válaszolt a felszólalóknak és kijelentette, hogy a jelenlegi pillanat nem alkalmas politikai vitákra, mert a pénzügyi szanálás mindenképpen felett áll és

a pénzügyi szanálás meghiusításáért a radikális párt nem vállalhatja a felelősséget.

A végrehajtó bizottság ezután határozati javaslatot fogadott el, a melyben jóváhagyta Sarraut nyilatkozatát és Marin beszédét azzal intézi el, hogy

megvetéssel utasítja vissza a reakciós pártok támadásait.

A határozati javaslat egyben felszólítja a baloldali pártokat, hogy fogjanak össze és tömörüljenek egységes frontba a reakciós pártok ellen.

A párt végrehajtó bizottsága egy másik határozati javaslatot is elfogadott, amelyben

a radikális párt visszautasítja a köztársasági pártok szövetségének gondolatát

és hangsúlyozza, hogy a küszöbön álló szenátusi választásokon a radikális párt nem működhet együtt a nacionalista pártokkal.

A párisi sajtóban erővébként a francia frank szerdai erős javulása rendkívül optimista hangulatot ébreszt. A Figaro szerint a frank diadalutja még nem ért véget és a lap úgy tudja, hogy a kormány az angol fontot 120 frankra akarja leszorítani, ami pénzügyi áldozatok nélkül fog sikerülni. A lap megállapítja, hogy a frank árfolyamának megjavítása a pénzügyi szanálás könnyebbik része, sokkal nehezebb lesz azonban a frankot magas árfolyamán stabilizálni. Ehhez a kormány józan és reális gazdasági politikájára van szükség. Az Echo de Paris Poincaré bizalmas hívének, Hutin képviselőnek a nyilatkozatát közli, amely szerint Poincaré a frank árfolyamát békeparitásra akarja emelni.

A párisi tőzsdék fekete napja volt pénteken. Az angol font árfolyama délelőtti 144-es kurzusról 139-re zuhant és lényegesen estek a többi valuták is. Ugyanekkor az értéktőzsdén is szinte pánikzerű beszélethez. Valamennyi papírt lényegesen kevessebbre értékelték az előző napi árfolyamnál.

A részvények nagy tömegeit dobták piacra, azonban vételkedv egyáltalán nem volt. Tőzsdei körökben azal magyarázzák az eseményeket, hogy Poincaré frankjavítási akciójának újabb eredményeit várják és a tőzsde előlegezi a bizalmat a miniszterelnöknek.

Zürichben a francia frank délután 18 centimes fölé emelkedett.

Kinevezés helyett elbocsájtás

Egy megcenzurázott levelezőlap mint e bocsájtási ok

Kikindáról jelentik: Érdekes ügy foglalkoztatja a bánáti közvéleményt. Az igazságügyminisztérium elbocsájtotta állásából Sztojadinović Bozsidar kikindai törvényszéki jegyzőt, aki épp bírósági kinevezését várta. Az elbocsájtásra különös dolog szolgáltatott okot.

Sztojadinović legutóbb levelezőlapot írt egyik katonai szolgálatot teljesítő barátjának, Radoszavljević Tihamérnak és a levélben többek közt a következőket írta:

»Megtanultam megvédeni hazám királyt?«

Ezt a mondatot kifogásolta a katonai cenzura, amely a levelezőlapot a kézbesítés helyett az igazságügyminisztériumnak továbbította. A minisztérium ezután minden további nélkül elbocsájtotta az állami szolgálatból Sztojanović törvényszéki jegyzőt.

Dr. Gyurgyevics törvényszéki elnök már közölte is a minisztérium rendeletét Sztojanovićsal, aki szerdán megvált az állami szolgálatától.

Leánykereskedők

kémek, csempészek és betörők a szkopljéi bünszövetkezet tagjai

Szkopljéból jelentik: A Szkopljében leplezett titokzatos bünszövetkezet ügyében csütörtök éjjel újabb letartóztatás történt. Letartóztattak egy magát dr. Malinovnak nevező embert akiről kiderült, hogy tagja volt Matic Száva bandájának. A rendőrség megállapították, hogy az állítólagos Malinov érettségi bizonyítványa és orvosi diplomája hamisítvány.

A rendőrségről kiszivárgott hírek szerint Malinov részletes vallomást tett, amelyben elmondta, miért alakult meg a bünszövetkezet és milyen szerepe volt abban Maticnak. Malinov szerint Matic mintegy ötven emberrel rendelkezett, de a szkopljéi csoport csak egy kis része volt a nagy nemzetközi társaságnak, amely a büncselekményeknek összes módozatában tevékenykedett. A társaságnak legfontosabb feladata a kémkedés volt. De, hogy ki volt a megbízó, kinek a javára kémkedtek, azt Malinov nem tudta megmondani. Matic kezébe futottak össze az adatok, aki aztán továbbította Malinov előtt ismeretlen megbízóinak.

Más hasznos és különösen a Balkánon kifizetődő iparágat is üttek Maticék, így első sorban a leánykereskedelmet. Törökországba és Romániába szállították a szerencsétlen lányokat, akiket a legkülönbözőbb fortélyokkal sikerült hálójukba keríteni. De nemcsak külföldre szállítottak leányokat, hanem az ország déli részein is helyeztek el sokat. Ezeknek legnagyobb része nem is jugoszláv állampolgár, hanem külföldi, akiket külföldi lapok hirdetései útján, állást ígérve csaltak ide.

A Matic lakásán lefoglalt kompromittáló iratok mellett rengeteg betörőszármot is találtak. Malinov azt vallotta, hogy ezeknek különösen vagonosztályosok alkalmával vették hasznát, de betörtek lakásokba is, amelyekből minden hasznavehető és értékesíthető elvittek. Foglalkoztak ezenkívül csempészéssel is. Itt nem számított az, hogy mit csempészenek, legfontosabb volt, hogy mennyit lehetett keresni. Malinov megnevezett kereskedőket és magánosokat, a kiknek csempészett árukat, különösen sacharint és dohányárut adtak el.

Malinov vallomásaival szemben Matic tagad és nem akar semmiről sem felvilágosítást nyújtani. A rendőrség azt hiszi, hogy Malinov még nem vallott be mindent és sok olyat elhallgatott, ami a nyomozás előrehaladását elősegítené. Reméli azonban, hogy nemsokára ezekről is részletes vallomást fog tenni, amely után szembesíthet a konokul tagadó Maticcsal.

KISEBBSÉGI ÉLET

Avarescu román miniszterelnök a parlament legutóbbi ülése után megtartott pártértekezleten hosszabb beszédet mondott, melyben többek közt a kisebbségi kérdéstről is nyilatkozott.

— Én személyileg — mondotta — nem vagyok barátja a kisebbségi szervezeteknek, de a meglévő szervezetekkel számolnom kell és úgy találom, hogy ezeknek a szempontjából a legjobb, ha a kormány mellett sorakoznak fel, mert így többet tudnak elérni.

A kisebbségek amerikai bizottsága, az American Commission on Minorities jegyzéket intézett az amerikai bankárok szövetségéhez, amelyben tiltakozik az ellen, hogy Romániának mindaddig kölcsönt adjanak, amíg a vallási kisebbségeket más bánásmódban nem részesíti. A tiltakozásról az American Commission on Minorities orgánuma, a »Christian Register« így emlékezik meg: »Az American Commission on Minorities, amely a római katolikusok, lutheránusok, presbiteriánusok, reformátusok, unitáriusok és zsidók képviselőiből áll és huszonnégy millió lelket reprezentál az Egyesült-Államok területén, közölte befolyásos amerikai bankárokkal, hogy tiltakozik minden kölcsön ellen, amíg a romániai felekezeti kisebbségek panaszait meg nem hallgatják. Az amerikai vallási szervezetek megállapították, hogy a békeszerződések következtében négy millió német és magyar jutott román uralom alá és ezeket elnyomják.«

Az erdélyi egyházak rendkívül sérelmesnek tartják, hogy a kormány le akarja szállítani a kisebbségi egyházak államsegélyét. A magyar párt egyik vezetője, Gyárfás Elemér a kormány tervéről így nyilatkozott: »A kultuszminiszterium költségvetése igen súlyos sérelem az erdélyi magyar egyházak szempontjából. A kormány ujszerű álláspontja az, hogy ha valamelyik egyházközösség felkésze elhalálozik, akkor az utódnak csak abban az esetben ad államsegélyt, ha a paróchiának falun 200, városban 400 családja van. Tudni kell, hogy az államsegély kritériuma eddig 300 lélek volt. Ha tehát egy családot a minimális négy lélekkel számítunk, akkor megállapíthatjuk, hogy a miniszter ezt a kritériumot 1000—1500 lélekkel emelte fel. Eltekintve azonban ettől, végtelenül sérelmes az is, hogy a kultuszminiszter a »család« szót alkalmazza, amit önkényesen és a felsőbb kívánalmaknak megfelelően értelmezhetnek az illetékes közegek. Probléma, hogy vajon »család«-e egy magános felnőtt, özvegy, agglegény, vagy családszámba megy-e a nagykorú gyermek. Rendkívül súlyos és szinte morális háttérű sérelem az is, hogy a kultuszminiszterium nem fogadja el a családszámok megállapításánál a püspökök bevallásait, hanem ezt közgazdasági úton akarja lebonyolítani, ami korlátlan lehetőségeket nyújt különböző zaklatásokra és visszaélésekre. Különös, mondhatnám a legnagyobb sérelem az, hogy a miniszter, amint ezt hívei előtt már több ízben is kijelentette, a szabályok alól »kivételes esetben« felmentvényt adhat. Ugyanis ez a kivételezési rendszer azt jelenti, hogy a görög katolikus paróchiák nem esnének bele az államsegély megvonásának zónájába. Az új rendszer ugyanis, ha szigorúan és kivétel nélkül végrehajtanák, leginkább a »görög katolikus« paróchiákat érintené, mert ezeket a paróchiákat jó részt a legutóbbi években állították fel és rengeteg helyen lélekszámuk csak egészen minimális.«

Barabás Béta, Arad ősz magyar szenátora Budapesten tartózkodik, ahol újságíróknak nyilatkozott az erdélyi magyar párt politikájáról. Az újságírók mindenekelőtt arra a kérdésre kértek választ Barabástól, hogy mi indította arra, hogy a szenátusban mandátumot vállaljon.

— Példaadással akartam szolgálni az erdélyi, de általában a magyarságnak — mondotta — hogyan védjük meg nyelvünket, vallásunkat, iskoláinkat és kulturánkat Erdélyben. Sokan a szememre vetik, hogy egykor ellenzéki po-

litikus létemre, most Romániában ezt a szerepet vállaltam. Nekünk, magyaroknak azonban Romániában a kormányhatalommal kell tartanunk, mert csak a hatalom birtokosainál találhatunk garanciákat kisebbségi életünk biztosítására. Az erdélyi magyar párt legelső feladata az, hogy az iskolaügyekben jár-

jon el és a kormánnyal kötött egyezségünk alapján biztosítsa a magyarság jogait. A román parlamenti életben a legélénkebb tevékenységet akarjuk kifejteni, mert csak így lehetséges eredményes kisebbségi politikát folytatni, mely megfelel az erdélyi magyarság közvetlen érdekeinek.

A Népszövetség még ebben az évben átveszi Németország katonai ellenőrzését

Franciaország és Németország közösen állapítják meg az átvétel időpontját

Londonból jelentik: A Times párisi értesülése szerint most már bizonyos, hogy

még a folyó év vége előtt népszövetségi bizottság veszi át Németország katonai ellenőrzését

a szövetségi katonai ellenőrző bizottságtól.

Az ellenőrzés átvétele úgy fog

megtörténni, hogy

Németország leszerelésének ellenőrzésében nem fog semmi szünet beállni

és a népszövetségi bizottság közvetlen a katonai ellenőrző bizottságtól veszi át az ellenőrzést.

Az ellenőrzés átvételének időpontját Franciaország és Németország közösen fogják megállapítani.

Intézményesül a terror Olaszországban

A szenátus jogügyi bizottsága egyhangulag jóváhagyta a rendkívüli intézkedéseket

Rómából jelentik: A szenátus jogügyi bizottsága szerdai ülésén egyhangulag jóváhagyta a halálbüntetés visszaállításáról és az állambiztonsági intézkedésekről szóló rendkívüli törvényeket. Ezek után bizonyos, hogy a szenátus is nagy többséggel fogja a rendkívüli törvényeket megszavazni, úgy hogy azokat már a hivatalos lap vasárnapi számában kö-

zölni is fogják.

A jövő hét folyamán megalakulnak a rendkívüli katonai törvényszékek, amelyek a Mussolini ellen intézett négy merénylet ügyében fognak itélkezni. A rendkívüli törvényszékek tagjait maga Mussolini nevezi ki.

A rendkívüli törvények végrehajtásának értelmében a halálbüntetést agyonlövésrel fogják végrehajtani.

Bethlen az új választásokon háttérbe szorítja a kispapokat

Budapesten december 14-ikén és 15-ikén lesznek a választások — A polgári ellenzék nem megy egységesen a választási harcba

Budapestről jelentik: Budapest központi választmánya Folkusházy Lajos alpolgármester elnöklésével csütörtök délelőtt megtartott viharos ülésén tizenkét szóval tíz ellenében úgy döntött, hogy

Budapesten december 14-ikén és 15-ikén, kedden és szerdán tartják meg a választásokat.

A döntést heves vita előzte meg, mert a szocialista és liberális választmányi tagok azt akarták, hogy a választások egyik napja vasárnapra, vagyis munkaszüneti napra essek, azonban a többség leszavazta ezt a javaslatot. Megállapították már azt is az illetékes központi választmányok, hogy Debrecenben december 13-ikán és 14-ikén, Hajdúvármegye megyei kerületében pedig december 8-ikán tartják meg a választásokat. Heves-megyében december 10-ikén választanak.

Az egységspárt és a kormányt támogató kereszténypárt már közzétették hivatalos jelöltjeiknek listáját. Az egységes párt 173 jelöltet állított,

míg a keresztény gazdasági párt 39 kerületben jelölt. A kormánypárt a legtöbb kerületben az eddigi képviselőket jelölte újból. A kispapok soraiban nagy megdöbbenést keltett, hogy a jelöltek közt alig akad vérbeli kispap.

A kormánypárt összesen tizenhárom kispapot jelölt, de a legtöbb olyan kerületben, ahol kispap jelöltet állítottak, a kormánytól függő tisztviselő is felép a kispapra jelölt ellen.

A szociáldemokrata párt listája is elkészült már, azonban azt még nem publikálták. A demokrata párt budapesti jelölésai tekintetében még nagy

a bizonytalanság, valószínű azonban, hogy

a demokratapártnak nem sikerül egységét megtartani.

A pártnak a budapesti északi kerület részére felállított listáját különösen a Lipót-városban és a Teréz-városban nagy ellenzéssel fogadták és ezért

országos szabadelvű polgári párt néven Sándor Pál és Bárczy István külön listával indul a választási küzdelemben.

A párt mögött főleg a kereskedővilág tömörül.

Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy dr. Gál Jenő ügyvéd, Nádosy Imre védője, aki évtizedek óta volt a demokrata párt egyik oszlopa és Vázsonyi Vilmos egyik bizalmasa, közölte Ugron Gáborral, hogy hajlandó a kormányt támogatni és ennek ellenében valószínűleg a kormány jelöli is az egyik budapesti kerületben.

Gál Jenőn kívül belépett a kormánypártba Szilágyi Lajos is, akit a budai kerületben második helyen jelöltek az egységspárt listáján.

Gál Jenő dr. ezzel szemben az esti órákban megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint belépett a kormánypártba és kijelentette, hogy ugyanabban az órában vállalt jelöltséget Rassayék budai listáján, amikor az egységspártba való belépésről szóló inszINUÁCIÓ megszületett.

Az egységspárt csütörtök délben tette közzé budapesti jelölőlistáit és ezek szerint a kormánypárt a budai kerületben, amely hat képviselőt választ, tizenkét jelöltet állít, első helyen Kozma Jenőt, második helyen Szilágyi Lajost, míg a listán szereplő

többi négy a politikában teljesen ismeretlen. Budapest északi kerületében, ahol kilenc képviselőt választanak, tízenyolc jelöltje van a kormánypártnak és a listát Ugron Gábor, Déry Géza és Siegescu József nyitják meg. A tíz képviselőt választó déli kerületben húsz jelöltje van a kormánypártnak, élükön Kállay Tiborral és dr. Utecky Bélával.

Bethlen miniszterelnök a hét végén kezdi meg vidéki körutját. Szombaton Debrecenben, vasárnap Kecskeméten, kedden Szécsányban és szerdán Salgótarjánban mond beszédet.

A választásokon résztvesznek néhányan a régi politikusok közül is. Így Szmrecsányi György Vasváron lép fel régi néppárti programmal.

Lederer Gusztáv bucsulevelei

A gyilkos főhadnagy kivégzése előtt azt hangoztatta, hogy dulakodás közben ölte meg Kodalkát

Budapestről jelentik: A sajtó közli a kivégzett Lederer Gusztáv volt csendőrfőhadnagyának a siralomházban írt két bucsulevelét. Az egyik bucsulevél szüleinek szól és abban azt írja, hogy utolsó órájában esküszik az Isten ítélőszéke előtt, hogy az a vallomás felel meg a valóságnak, amit az ítélőtábla előtt tett. Ebben a vallomásában, mint emlékeztetes, Lederer előadta, hogy felelőségre vonta Kodalka Ferencet, aki pökhendi módon válaszolt neki, mire dulakodásra került a sor köztük és dulakodás közben véletlenül sült el a revolvere. A törvényszéki tárgyaláson tett beismerő vallomását a tábla előtt Lederer azzal indokolta, hogy akkor azért vállalt mindent magára és feleségére, mert azt akarta, hogy minél előbb kivégezzék és megszabaduljon a földi élettől.

Hasonló tartalmu bucsulevelét írt a gyilkos csendőrfőhadnagy öccsének, Lederer Sándornak is és abban azt is kijelenti, hogy szerencsétlen házassága a végsőkig elkeserítette.

Válopör a házasság előtt

A »Nada« pört indít a »Pomócs« ellen az elmaradt fuzió miatt

A válságba jutott temetkezési, kiházási és szülészeti egyesületek — mint ismeretes — fuzió útján igyekeznek megmenteni, ami az adott viszonyok között még megmenthető. Ilyen fuzióban állapodott meg a szubotcai »Nada« a szombori »Pomócs«-csal, amire nézve a két egyesület vezetősége között szerződés is jött létre. A »Pomócs« elnöksége azonban a szerződést úgy látszik semmisnek tekinti, mert legutóbb hirtelményt tett közzé, amely szerint a fuzió nem jött létre és az egyesület továbbra is önállóan, a régi keretek közt működik.

A »Nada« vezetősége ezzel szemben kijelenti, hogy a fuzióra vonatkozó szerződés fennáll, azt a »Pomócs« részéről Perszing elnök, Perkovics alnök és két választmányi tag, a »Nada« részéről Kufundzsics elnök és több választmányi tag, továbbá Glanz dr. és Doljanin dr. ügyvédek írták alá. A »Nada« vezetősége szerint a »Pomócs« legutóbbi ülésén tulnyomóan azok vettek részt, akik az egyesület nevében pénzt vettek fel s azzal nem tudnak elszámolni. Ezek ragaszkodnak az egyesület különállásához és ezek biztak meg egy volt bajmoki tanító, hogy az alapszabályok jóváhagyását eszközölje ki.

Megállapítják a »Nada« részéről, hogy a szombori főkapitány a »Pomócs« minden tagjától erkölcsi és megbízhatósági bizonyítványt követel és így aligha van remény arra, hogy az egyesület akadálytalanul működhesse a régi keretek között. A »Nada« végül kijelenti, hogy pör útján fogja érvényesíteni a szerződésben biztosított jogait.

Tüzet szüntess!

Szenta élehangú memorandumban követeli a pénzügyminisztertől a mai adóketési rendszer megszüntetését

Szentáról jelentik: A városi tanács, mint ismeretes, megbízta dr. Ludács Milos városi főügyészt, hogy készítsen el egy memorandumot, melyben Szenta város tiltakozik a tervezett adójavastok ellen.

A memorandum, mely a napokban elkészült, többek közt a következőkre mutat rá:

— A szentai járás, Szenta és Szarankánizsa városok adófizető népe megdöbbenve látja, hogy az illetékes tényezők nem méltányolják sem teherviselő képességét, sem kétségbeejtő gazdasági leromlását és újabb, az eddigieknél sokkal súlyosabb adóztatással koldusbotra akarják juttatni. Ha a most folyó jövedelmi és vagyonadó kivetések és javaslatok eredeti formájukban megmaradnak, súlyosabb katasztrófát zúdítanak a Vajdaságra, mint bármilyen mérvű elemi csapások, mert azok csak egy év jövedelmét viszik el, míg a kivetett adók a népet egész élete fáradtságos munkájának gyümölcsétől fosztják meg. Fiait államunknak — folytatja a memorandum — erős és megbízható államhű lakosságra van szüksége, ezt pedig nem végzetesen súlyos adóterhek kirovásával, hanem kedvezményekkel lehet teremteni.

A memorandum ezután azt kéri a pénzügyminisztertől, hogy a folyamatban levő jövedelmi és vagyonadó kivetéseket sürgősen szüntesse be és vizsgálta felül.

— Az 1909. évi jövedelmiadó behozatalával — mondja a memorandum — az addigi általános jövedelmi pótdát akarták megszüntetni, hogy az adózó szolgáltatási képessége arányában és ne azon felül legyen megadóztatva és hogy az addig adómentes jövedelmek is adó alá kerüljenek. A jövedelmi adónak nem volna szabad többnek lenni az általános jövedelmi pótdádnál és most mégis sokszorosa az összes állami egyenes adónak. Pénzügyi kormányunk átvette a régi magyar adótörvényeket, de az adókulcsokat állandóan emelte, a megyei és városi pótdadókat, bélyeg- és jogilletékeket erősen növelte. A létező minimumot a jövedelem és vagyonadónál

a régi aranykoronáról csak dinárértékre emelte. Az 1925. évben eltörölt vagyonadó helyett a jövedelemadónak 30%-os pótléka lépett életbe, ami a vagyonadónál sokkal súlyosabb megterhelés. A jövedelem, a kereset 1924. év óta állandóan csökkent. Az egész Vajdaságban pusztított a jégverés, az árvíz, a kereskedelmet a valutapiac ingadozása tette tönkre, ezért vannak tele a napilapok ingatlanárverésekkel, csődnitásokkal. A most folyamatban levő jövedelmi és vagyonadó kivetésnél a nagy-

számu személyváltozások miatt mutatkozik a helyi ismeretek hiánya. Csak a szükséges törvényismerettel, alapos szaktudással, helyi ismerettel bíró egyének működjenek közre az adóketésnél, akik minden egyes elébük kerülő adófizető teherbíró képességét, kereseti viszonyait, minden földbirtok termőképességét legalaposabban és legigazságosabban mérlegetik.

A memorandumot száztáru deputáció viszi a napokban a pénzügyminiszterhez.

Egyházi háború

a noviszadi reformátusok között

Rendszeres lázítással vádolják a régi presbitereket

Noviszadról jelentik: A noviszadi református egyház régi presbiteri és Horváth Lajos noviszadi református lelkész között évek óta elkeseredett harc folyik. A harc tulajdonképpen akkor megkezdődött, amikor Balog István noviszadi kereskedőt, a noviszadi református egyház gondnokát és néhány presbiterét az új presbitérium elmozdította állásából. Balogék törvénytelennek és szabálytalannak tartják a presbitérium összeállítását és a harc a két tábor között egyre jobban kiéleződött. Balog István és társai minden egyházi fórumnál panaszt tettek lelkészükhöz és mert az egyházi hatóság a lelkész pártján van, Balog István és társai részben röpiratokban vitték a nyilvánosságra a lelkészrel való ellentétüket, részben a közgazdasági hatóságoknál és részben bírói uton iparkodtak álláspontjuknak érvényt szerezni, ami a harcot még jobban elmérgesítette.

A múlt héten Balog István kereskedő, Simon Péter földműves, Lukács István bérkocsis és Szekeres János földműves hivatalos irást kaptak az egyházközségtől, amelyben őket az egyházközség adófizetői sorából kirekesztik. Balog István és társai az egyházközség hivatalos értesítését nem vették át és nem éltek felelősségi jogukkal sem, hogy a kirekesztés jogerőssé vált.

Balog István és társai dr. Jeszenszki Ferdó topolai ügyvéd vezetésével szerdán Beogradba utaztak, ahol Popovicki Pávré noviszadi képviselőt kérték fel arra, hogy vezesse őket Trifunovics Mi-

sa vallásügyi miniszterhez. A miniszter előtt Balog István ismertette a küldöttség panaszát és arra kérték a minisztert, hogy indítson ebben az ügyben vizsgálatot. Balog István beszédében kitért mindazokra a panaszokra, amelyeket a lelkészükhöz ellen már annyi fórum előtt hangoztattak, egyúttal magyarnyelven megszövegezett memorandumot adtak át, amely a sérelmeket írásba foglalta. Trifunovics Misa miniszter meghallgatta a noviszadi reformátusok panaszát és utasította őket, hogy memorandumukat az állam nyelvén szövegezzék meg, juttassák el hozzá és a miniszter szükség szerint meg fogja tenni a megfelelő intézkedéseket.

Balog István és társai ezután dr. Miletics Szilárd és egészségügyi minisztert, noviszadi képviselőt keresték fel, akit hasonló szellemben informáltak.

Balog István kijelentette a Bácsme gyei Napló munkatársának, hogy a kizárás határozatot nem fogadták el, mert azt olyan presbitérium hozta ellenük, amelyet nem egyházközségi közgyűlésen szabályszerűen választottak meg, hanem amelyet Horváth Lajos lelkész nevezett ki. Elmondotta még Balog István, hogy a határozatot január 20-án hozták, majd jóváhagyás végett az esperesi hivatalhoz terjesztették fel. Másnap, január 21-ikén Klepp Péter torzsa esperes a határozatot jóváhagyta. Január 21-től november 1-ig szünetelt az egész eljárás és csak november 1-én kísérelte meg a noviszadi egyházközség a határozat kikézését, ami nem si-

került. November 15-ikén telt le a 15 napi felelősségi határidő, de Balogék ebbe nem nyugodtak bele, hanem harcolni akarnak mindaddig, amíg igazukat ki nem vivják.

A református lelkészi hivatalban a határozatot azzal indokolják, hogy Balog István és társai állandóan feljelentésekkel fordultak a felettes egyházi hatóságokhoz és ezáltal rendszeres lázítás büntét követtek el. A lelkészi hivatal szerint az adófizetés alól való felmentés semmilyen jogkövetkezménnyel nem jár, legfeljebb azzal, hogy Balog István és társai nem vesznek részt a közterhek viselésében, viszont minden egyházi segítség és közreműködés megilleti őket, csak épp nem kerülnek a választók névjegyzékébe.

A bujdosó levél

Tizenhat évig tartott, amíg egy levél Budapestről Szuboticára érkezett

A szuboticiai főpostára kedden érdekes levél érkezett, amelyen még kevés fordult elő a szuboticiai posta történetében.

A napi postaanyag osztályozása közben, a hatalmas levéltömeg között a levélhordók egy megsárgult borítékot találtak, amelyen egy régi magyar tizülteres piros bélyeg volt. A borítékban a következő címzés állott:

Ónagsága Sturcz Szilárdka urhölgynek Szabadka, Vermes-féle ház, a vasúti park mellett. A megsárgult levelet, mint a postabélyegző dátumáról kiderült, 1910-ben, tehát tizenhat évvel ezelőtt Budapesten adták föl és 1926 november 16-ikán érkezett a szuboticiai postára.

A régi, magyar bélyeggel ellátott levelet annak rendje és módja szerint kizárták Koszó István kézbesítőnek, aki a levelet a címzett helyen kézbesíteni akarta, de a Vermes-féle házban senki sem emlékezett a címzetre. A borítékban feladó nem szerepelt és mivel a címetet nem találták, a tizenhat év óta bolyongó levélkét visszaküldték Szegedre.

Hogy a levél hol bolyongott, vagy hol feküdt tizenhat évig, az kiderítetlen. A levelet a szuboticiai postán nem portózták meg, mert a feladója szabályszerűen felbélyegezte — az akkori idők tarifája szerint, arról pedig igazán nem tehet a feladó, hogy a levél csak tizenhat év után érkezett meg Szuboticára.

Tónika álmodik

Irtó: Berényi János

Tónika tudja már mit jelent a hidegvizes kendő. A függönyöket szépen lehúzzák, a föld megbillen, egész ferdén áll, majdnem lecsuszna róla a házak. A szoba sarkában busul egy kitömött madár, annak a szeme elkezd nagyobodni. A madarat Borka néni aranymáringónak hívja, pedig az csak rigó. De Borka néni mindent másképp mond és ennek nevetni kell. Mikor a rigó szeme keréknyire tágult, akkorra már sötét van, az ágy fölött fekete rostélyok mozognak szüntelen és akkor hipp-hopp hirtelen előtöppan Kovács ur. Nagy fülei vannak Kovács urnak és billegeti őket, mint a kardospille a szárnyait.

— Tónika, hol a mama — kérdezi Kovács ur és a szájából kipattan egy összegöngyölt palacsinta.

Tónika haragszik, szégyeli magát és elhatározza, hogy hazudni fog.

— A mama? Kovács ur a mamát keresi? Nekem nincs mamám.

Kovács urnak erre a füleihez mérten meghosszabbodik az orra és megint kérdez.

— Tónika mondd, hol van a mama?

Tónika összeráncolja a homlokát.

— A mama szegény? Megbetegedett a mama. Nagyon csunya lett a mama Kovács ur. Öreg asszony, ha látna Kovács ur, az arca is ráncos, meg csupa seb.

Most jól kell vigyázni, mert Kovács ur feje megfordul. Az álla esik fölül, a homloka nő a nyakához. Szája lassan elnyulik mint a harisnyakötő és megint vállatözlik.

— A mama Tónikám, a mama hol van? A te mamád.

Tónika alatt olvad a föld, a sár megfogja Tónika vékony lábait, mozdulni se lehet. Csak dadog ijedten Kovács ur szemei előtt.

— A mama? Talán elveszett. Vagy a temetőbe vitt virágot.

— El-ve-szett? — hahotázik Kovács ur — vagy a temetőbe ment? Ugyan Tónika.

És egyszerre elejti a nagy füleit, fiatal büszke Kovács ur lesz belőle.

Erre már lehajtja fejét Tónika. Nyöszörög, kinlódva bevallja az igazat.

— A mama bent van a szobában és várja Kovács urat.

A pap bácsit is látni lehet ilyenkor. Néha ép Kovács urral. Kovács ur el-tűnik az ajtó mögött, a tisztelendő bácsi künn marad. Kegyesen összekulcsolja a kezeit, ásit. Ettől az ásitástól nyekeregve meghajlik a kutgém az udvaron. Aztán szembehelyezkednek, a tisztelendő ur könyveket halász elő.

— Istenem — sottogja Tónika — biztos, hogy nem álmodom ezt. És lopva végignézz magán, hátha elfelejtette föl-venni a nadrágját.

Mondatok, törtek, ragok bukíenceznek köztük. Tónika beleun, dühös lesz, sirni szeretne. Félrelőki az összes könyveket és kitor belőle a méltatlankodás.

— Barátom, én nem vagyok gyerek. Tudok mindent, Évike pajtásnőmmel sokat beszélünk ezekről a csuf históriákról. És ti most akartok engem levisz-gáztatni a második elemiből.

— Na — bölint a tisztelendő ur és tubákat szippant.

— Ez a Kovács ur is. Legjobb volna a csatornába ugrani, vagy elszőkni a háztól, mint Balassa vitéz. Ha apa élne!

A pap bácsi szájtátva bámul rá és nevet.

— Kérdezzétek meg Évikét — erőlködik Tónika — meglátod, igazat ad nekem. És tudod Évike is mit akar? Azt, hogy játszunk mi is így. Ó lesz a mama és én... én leszek Kovács ur.

— Tónika, Tónika — kiabál a tisztelendő ur és csodálkozik — nem ez a fontos Tónika. A katekizmus rosszul ment tegnap, arra felel: mért vagyunk a világon?

Tónika elfordul.

— Világ?

És vállat ránt, majdnem olyan ügyes megvetően, mint a föl nőttek szoktak ilyenkor.

Hó már nem földi a hegyeket, a kis bárány új füvet legel a hajlásban. Akác-illat menetel fényesen a házak fölött és a réten tenyérnyi vörös asztales körülbóvískolnak a virágok. Évike ugyan mit csinál, a folyóka partján üldögél bizonyára. Vár, néha fölkel, két téglát áll ki a vízből, Évike rájuk lép terpeszkedőn. Olyan mint egy színes hidacska, a víz erőlködik, hogy lefelé fordított képét is elhurcolja magával. És istenem, hogy él most Irma kisasszony, a tavalyi nevelő-lő, aki sokat sirt. Olyan fiatalka volt még. De most sütni kéne a napnak, Tónika érzi és mégis homályos minden, mintha az egész csak lázalom volna, örök esti nyolcórára álló szürküllettel. A toronyban már évek óta harangozzák az urangyalát.

Tónika lábai közé kapja a csillagot, huszárosan. A csillag egy arany-moz-dony, meleg is, és rózsaszínű gözt fúj az orrán. Valaki vezényel és Tónikával megindul a csillag masina. Tíz évvel

vissza vagy előre csak a csillag viheti az embert. Rövid sipjelzés hasít égő utat a ködbe, Tónika füleihez kap, meg-rémül, látja, hogy a füle a kezében marad. A szájához nyúl, az is az ujjai közé esik, mint valami ócska játékszer. Kétségbeesetten végigtapogatja az arcát, minden új rajta, ni még a bajusza is nő.

— Én vagyok az apus — mondja Tónika. Tükre nincs, de megérzi, hogy épen olyan az arca most.

Valaki várja, kendőt lobogtat, Tónika leugrik a csillagmasináról.

— Anyus — akarja megszólítani, de hátha mégse az. Hasonlít hozzá, de fiatalabb és nem is olyan morcos, ideges, sőt boldong jókedvű. Tónikának most ép ez a csintalan jókedvű csipi a véré. El akar szököni, de a kis mama egy virággal arcon simogatja és Tónika ott marad.

— Még ezen a ráman kell átbujni — vezénylik megint és Tónika meghajol, keresztül lép egy képráma küszöbén, mint amikor átbujócskát játszanak. A kép ott lóg az ágya fölött a falon, Tónika mosolyog rá, mert apus nagy fekete képe néz rá onnan.

Az óra nagyon hamis jószág. Biztos, hogy eddig hallgatott, de most hogy Tónika fölbredt, elkezd újra a szorgalmas ketyegést. A nap kiun ép a földet éri, alatta vértócsa a mocsár, Tónika borzongva tűnődik, hogy a nap nyugszik most, vagy kel. Arra gondol, hogy két napig aludt talán, de aztán eszébe jut, hogy egy órakor fektették le és most hat óra van. A másik szobába oson, anyust szeretné látni. Anyus az ablak mellett áll, de rosszkedvű. Levél-papírt vesz elő és írni kezd. Tónika visszahúzódik a szobájába.

CIRKUSZ

A Farkas-leányok

Ha nem olvastam volna saját nevemmel, magam sem hinném el a következő históriát, amit egy előkelő angol újság közölt:

Egy Wash nevű püspök Kalkuttában, Midnapar mellett három farkassal találkozott. Egy nőstény farkas és két hím farkas keresztetkötötték a püspök útját. Ha ez a rémes történet nem egy püspökkel csik meg és nem Kalkuttában, akkor a három farkas felalta volna a szerencsétlent. Ez azonban nem volna érdekes. Tehát fordítsuk meg a dolgot. A püspök végzett a három farkassal. Lelőtte őket, mint a pinty. A Farkasné és a két Farkas ur (sohasem fog kiderülni, hogy melyik volt a férfi és melyik a házibárát) holtan maradtak Midnapar mellett, amíg a kegyes püspök tovább folytatta útját a veszedelmes vidéken. Alig néhány lépésnyire beleütközött a farkasok kényelmesen berendezett barlangjába. Három farkasárva sirt magában... A három farkaskölyköt kivül azonban még két lakója volt a barlangnak. Két leánygyermek, egy nyolc éves és egy két éves kisleány, idillikus szomszédságban a farkasokkal. A püspök közeledtével a leányok visongva és négykézláb eliramodtak. Csak nagynehézen sikerült őket elfogni. Haraptak és karmoltak. Nyilván kitért gyermekek lehettek, akikől az anyjuk meg akart szabadulni és ahogy már szokás, kivitte őket az erdőbe. Itt a farkasok rájuk akadtak és felnevelték őket. A püspök ruhát adott a kis árvákra és elvitte magával haza püspöki palotájába. A fiatalabb Farkas kisasszony nem bírta megszokni a civilizált életet és rövidesen meghalt. A nagyobbik azonban, aki miután nem ismerete a tagolt beszédet, csak állati hangokat hallat, életben maradt és lassanként hozzászokott az új emberi környezetéhez. Egyelőre nagyon csöndes, órákig elüldölgél egy helyen és bambán belebámul a levegőbe. Az állatokhoz vonzódik, szaglózó érzéke kitűnő, szereti a sötétséget és a félelem érzését nem ismeri. Egyszer megégette a nyelét, azóta kerül a tüzet.

Körülbelül ez állott az angol újságban. Mondjuk, hogy a történet igaz. Hogy tudnók innen ellenőrizni a kalkuttai eseményeket? Lehet azonban, hogy Kalkuttában nincsenek is farkasok és az indus püspök ur ezzel a mesével tudta csak hazájába csempészni a két kis leányt, akikhez talán egyéb kötelek is fűzik. Ha elhithető az, hogy farkasok felnevelnek idegen gyermekeket, feltehető, hogy egy püspök is pártját fogja az elhagyott kis leányoknak. Nem akarjuk itt Rabindranath Tagore püspököt meggyanusítani, de a világtörténelem ismer olyan eseteket, amikor egy püspöknek titokban két leánya született. Azonban ne engedjük át magunkat a kétségeknek és higgyük el vakon, hogy a kis leányok egyenesen a farkasbarlangból kerültek a püspök oltalma alá. És lássuk be, hogy a farkas mennyivel külön ember az embertől. A latin közmondás, hogy homo homini lupus így változik: lupus homini homo. A farkas az ember emberje. Mert az ember mire képes? Egy emberi anya kiteszi a leánygyermekét a vadnak. És ezzel szemben mit tesz egy farkas, aki állat? Nem tépi szét a babákat, hanem fogja őket, elviszi a barlangjába és felneveli. A farkas bunda alatt igazi emberi szív dobog. »Ahol három kis farkas van, elfér még két gyerek« — mondta a farkasné a farkasnak. »Ahogy te akarod mama!« — válaszolt az apa farkas, aki sohasem szokott ellent mondani nejének és boldogan csóválta a farkát, meg volt hatva, hogy hitvesébe annyi jószág szorult.

A hatalmas Róma alapítóját, a gimnázium első osztályából ismert ikreket, Romulust és Remust, akiknek származását szintén titok fedi, ugyancsak egy farkas dajkálta és nevelte fel. Szóval történelmi példával is meg lehet erősíteni, hogy a jelen mesében forgó sisters-Far-

kasok históriája nem fantázia szüleménye. Egy püspök, pláne egy indiai püspök nem hazudik. A fiatalabb kis leány, szegény, meg is halt, most csak az egyik, a nyolc éves Farkas-kisasszony lézeng a püspöki portán. Most még csak nyolc éves a hölgy, de a farkas természetet az anyatejével szívta magába. Mi lesz ebből a leányból, ha nagy lesz? És mi lesz, ha egyszer férjhez fog menni? Hogy fogja szívni a férje véréit! Igaz viszont, hogy ehhez nem épen szükséges, hogy farkas nevelésben részesült legyen. Mert vannak nők, akik soha színét és szörét nem látták egy farkasnak és mégis a vérszívásban oly tökélyre vitték, hogy Nobel-díjat érdemelnek. Jaj, de nagy bajok lesznek még ezzel a Farkas-leánnyal. Vajon a férje abban a helyzetben lesz-e, hogy elegendő prémmel kedveskedhetik a nejének? El-

képzeltető, hogy a szörme iránt milyen felokozott igényei vannak a Missis Farkasnak. Ezt a drága nőt aztán bundával ellátni nagy művészet lesz. És milyen kalandokba fog bocsátkozni, akiről már nyolc éves korában megállapítják, hogy a félelmet nem ismeri és a sötétséget szereti. Ismerjük a tanulságos mesét a juhász ifjúról, aki addig mondta, mondogatta, hogy: Jön a Farkasné, jön a Farkasné, amíg tényleg eljött a Farkasné és a juhászlegényből csak a szür maradt meg.

Itt üzenem meg Walsh püspök urnak, hogy egyelőre nem utazom Kalkuttába. Kerülni fogom Kalkuttát. Nem szeretnék egy félreeső kakuttai uccában találkozni farkasék leányával, bár magam is híres oroszánvadász vagyok és nem ijedek meg a saját árnyékamtól.

Eos

Szégyenében felakasztotta magát a debeljácsi rablógyilkos apja

Az elrabolt holmikat még nem tudták felkutatni

Pancsevőről jelentik: A debeljácsi rablógyilkosságnak újabb áldozata van:

Nagy István, a letartóztatott Nagy János cipész apja felakasztotta magát és meghalt.

Az öreg Nagy István, aki az egész környéken köztiszteltetben állott, teljesen összetört, amikor kiderült, hogy fia is részes volt Klein Mátyás korcsmáros és Becsei Katalin meggyilkolásában. A hozzátartozói előtt több ízben hangoztatta, hogy

nem tudja elviselni azt a szégyent, amit fia hozott a családra.

Az utóbbi időben valósággal buskomorság vett erőt rajta és ezért hozzátartozói állandóan figyelték, nehogy végzetes lépést követhessen

el. Nagy Istvánnak azonban ennek ellenére sikerült fellopóznia a ház padlására, ahol

egy kötélre felakasztotta magát és mire ráakadtak, már halott volt.

A szerencsétlen öreg gazda tragikus halála nagy részvétet keltett Debelyácsán és a szomszédos községekben.

A rablógyilkosság ügyét egyébként a nyomozás még nem tisztázta teljesen.

Az elrabolt holmikat még mindig nem tudták felkutatni, miután a letartóztatottak erre nézve nem vallottak.

Klein Mátyásné a jobbulás útján van és az orvosok szerint hamarosan teljesen felgyógyul.

A határmenti jogviszonyok rendezéséről fontos javaslatokat tesz a szubotici jogászegylet

A békeszerződés hányainak pótlására nemzetközi szerződések kötését és új törvények a kötését javasolják az utódállamok jogásza — Nem lehet kicserélni a horgói és kelebiai telekönyvi betéteket, mert nincs másoló személyzet

A szubotici jogászegyletben szerdán este értekezlet volt, amelyen azoknak a jogviszonyoknak a rendezéséről tárgyaltak, amelyek az új határok megvonásával amiatt keletkeztek, hogy egyes területre vonatkozó okmányok más országba kerültek, mint amelyben maguk a területek vannak.

Ezt a kérdést már a békeszerződés is szabályozza elvileg olyan értelemben, hogy az egyes utódállamok kötelesek kicserélni azokat az okmányokat, amelyek a másik állam területén lévő ingatlanokra vonatkoznak.

A békeszerződés intézkedése azonban a gyakorlati életben rendkívül hiányosnak bizonyult és még ezt a hiányos intézkedést sem hajtották végre mindenütt.

Emiatt rendkívül sok bonyodalom állt elő, amelyek az érdekelt területeken szintén jogbizonytalanságot eredményeztek. Az utódállamok jogászai köré emiatt szükségesnek látták, hogy a kérdés teljes rendezésére vonatkozólag kezdeményező lépést tegyenek.

Az utódállamok jogásza Bécsben tartott konferenciájukon foglalkoztak ezekkel a problémákkal és megállapodtak abban, hogy

az összes utódállamokat felszólítják, hogy a békeszerződés értelmében, illetőleg a békeszerződés pótlására egymás között szerződéseket kössenek

és olyan törvényeket alkossanak, amelyek ezeket a jogviszonyokat pontosan és a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően rendezik.

A bécsi konferencián el is készítették azokat a javaslatlattervezeteket, amelyeket az egyes érdekelt utódállamokhoz tar-

tozó jogásképviseltek jóváhagyása után szándékoznak az egyes államok kormányainak beterjeszteni. Ezeket a tervezeteket a jugoszláv jogásképviselteknek is megküldötték azzal, hogy az utódállamok jogásza decemberben vagy januárban Csehszlovákiában új kongresszust tartanak, amelyen ebben a kérdésben véglegesen határoznak.

A szubotici jogászegylet szerdai értekezletén, amelyen dr. Manojlovics János ügyvéd és dr. Milics Ivo egyetemi tanár, az egyesület alelnökei elnököltek, ismertették a bécsi határozatokat. Az értekezlet elhatározta, hogy

a szubotici jogászegylet a kongresszuson képviselteti magát és ott a bécsi tervezetekhez bizonyos kiegészítő javaslatokat fog beterjeszteni.

A szubotici jogászegylet szükségesnek tartja, hogy a szomszédos utódállamok kössenek egymással szerződést, hogy a határmenti hatóságok egymás kérésére kölcsönösen és közvetlenül küldjenek át egymásnak iratokat, azonkívül egymást olyan jogsegélyben részesítsék, mint a hazai hatóságok, továbbá az egymás által a határszéli vonatkozásban kiállított okiratokat tekintések közokiratnak éppenugy, mintahogy közokiratnak kell tekinteni valamely belföldi hatóság által kiállított okmányt.

Foglalkozott az értekezlet azzal a kérdéssel is, hogy mi történjék azokkal a telekönyvi bejegyzésekkel, amelyeket az impériumváltozás után foganatosítottak azok a hatóságok, amelyek már nem voltak abban az országban, amelyben az a terület maradt, melyekre vonatkozólag a bejegyzést eszközölték. Ilyen eset például, hogy a Magyarországhoz tartozó Kelebián két ottani lakos ingatlan

átruházási szerződést kötött, amelyet azután Szubotican jegyeztetett be a telekönyvbe. A jogászegyletnek az az álláspontja, hogy ezek a bejegyzések úgy a nemzetközi, mint a hazai jog szempontjából érvénytelenek, mindenestre azonban kívánatos, hogy mindezeket a kérdéseket nemzetközi szerződések útján szabályozzák.

Elhatározta még az értekezlet, hogy memorandummal fordulnak az igazságügyminiszterhez és a memorandumban egy renlettervezetet küldenek el, amelyben az iratok kicserélésének megtörténtéig

szabályozza a jugoszláv impérium alatt fekvő olyan javakra vonatkozó jogszerezéseket, amelyeknek telekönyve más országban van.

A szubotici jogászegylet által javasolt rendelkezések rendkívül fontosak nálunk, mert részben Szubotican vannak olyan területekre vonatkozó telekönyvi bejegyzések, amely területek Magyarországon maradtak, részben pedig a szegedi telekönyvi hivatalban vannak jugoszláv területekre vonatkozó telekönyvi betétek. Ezen felül ha már meg is történt maguknak a telekönyvi betéteknek kicserélése, még mindig számtalan esetben előfordulhat, hogy szükségesnek látszik valamely magyarországi hatóság előtt felmutatni olyan okmányt, amely csak részben vonatkozik Magyarországra esett területekre, illetve azokkal távolabbi vonatkozásban áll és így a kicserélés alkalmával nem került Magyarországra. Ilyen esetben

a szubotici jogászegylet javaslatának elfogadása lehetővé teszi, hogy az erre vonatkozó aktákat Szuboticáról átküldjék Szegedre és onnan, amikor már nem lesz szükséges, visszaküldjék azokat, vagy pedig a Szubotican kiállított hiteles másolatot vagy hatósági bizonyítványt a szegedi hatóság előtt közokiratnak tekintse és viszont.

Magyarországon egyébként már elkezdték átadásra a telekönyvi bejegyzéseket, azonban Jugoszláviában ezek még nem készültek el. A noviszadi kataszteri igazgatóság a nyáron megvonta a kataszteri térképen az új határvonalat, ennek alapján azonban a kicserélésre kerülő betéteket le kellett volna másoltatni, de a lemásoláshoz szükséges munkaerőt nem bocsátották a telekönyvi hivatalok rendelkezésére. Így a telekönyvi iratok kicserélése, amely pedig olyan nagyfontosságú, kizárólag a másoló személyzet hiánya miatt késik.

Szubotica
/a
Noviszad

Vasárnap lesz Noviszadon a jugoszláv sakkbajnokság elődöntője

Noviszadról jelentik: A jugoszláv országos sakkbajnokság utolsóelőtti fordulójában Szubotica és Noviszad legjobb nyolc-nyolc sakkjátékosa fog Noviszadon vasárnap találkozni, amely találkozás sorsától függ, hogy a két sakkközpont közül melyik kerül a bajnokság döntőjébe, amelyet a győztes csapat Zagrebbal vagy Ljubljanával fog megvívni.

A noviszadi sakkklub szerdán állította össze nyolcas csapatát, amelyből a noviszadiak egyik legjobb játékosa, a rendszerint az első táblán játszó dr. Ilic Radusko ügyvéd hiányozni fog, mert vasárnap nem lesz Noviszadon. A sakkklub mindamellett erős csapatot állított ki, amelynek élén Csirics Vladimir jugoszláv mester fog küzdeni Noviszad győzelméért dr. György Imre szubotici mesterral szemben. A noviszadi nyolcas többi tagjai lesznek: Kulzsinszki Nikola, Vidor László, Bizám László, Rosenberg Sándor, Gribusin Germán, Csányi János és Mesterovics Bosko és tartalékként Farkas Sándor és Perakovics Vladimir szerepelnek. A mérkőzés vasárnap reggel kilenc órakor kezdődik. A győztes csapat belekerül a jugoszláv bajnokság döntőjébe, úgyhogy

a legrosszabb esetben a bajnokság második helye mindenesetre a Vajdaságé marad.

A noviszadi sakk-klub szombaton kezdte meg második osztályu játékosainak házi versenyét, amely tulajdonképpen az első osztály számára selejtező és akik a második osztályu versenyen legalább hatvanhat százalék győzelmet aratnak, kvalifikálják magukat az első osztályba. A mérkőzésen tizen-nyolc játékos vesz részt és a megindult harc igen erősnek ígérkezik. Előreláthatólag öt-hat játékos kerül az első osztályba. A mérkőzés eddigi állása a következő:

Schmidt Nándor 7 győzelemmel (vesztett játszmák száma 2), Stern Alfréd 5 (1), Rajkovic Milutin 4½ (2), Csányi János 4½ (4), Bugarszki Milos 3½ (4), Spasics Bosko 3, Bokor Ernő 3 (1), Velendries Mihajlo 2½, Löwy Jenő 3½ (2), Friedlaender Richárd 2 (5), Juhász István 2 (3), Lipkovic Károly 2 (2), Leiner Simon 1½ (6), Lederer Márton 1, Bastrancsics Stevan 1 (1), Weizenhoffer Lajos 1 (4), Boschán Jenő (2), Draginics Jován (4).

NAPRÓL NAPRA

„Magyarul beszélünk!”

A beogradi üzletek kirakataiban mind sürűbben jelennek meg apró táblácskák, amelyek arról tudósítják a vásárló közönséget, hogy milyen nyelven szolgálják ki az üzletbe betevő vevőket. Ezek a táblákon rendkívül sokat szerepel ez a felirat:

Magyarul beszélünk!

A beogradi boltosok természetesen kizárólag a Vajdaság vásárló közönségének megnyerése érdekében teszik ki ezt a táblát és az is nagyon sokszor meg-
esik, hogy ha az üzletben a vajdasági magyar beszédjéből észreveszik, hogy nem tud egészen jól szerbül, a beogradi szerb kereskedő fordítja magyarra a szót, vagy oda küldi magyarul is tudó segédjét.

Beogradban régen rájöttek arra, hogy az üzlet üzlet és aki boltjában politikát akar üzni, annak csak egy út kínálkozik: az üzleti politika, ennek pedig egyik főelve, hogy a vevő és eladó minél jobban megértsék egymás.

A beogradi kereskedőket, akik száz-szor vesztették el mindenüket a háboru alatt, aligha vádolhatná valaki nemzet-ellenes magatartással, pedig Beogradban sehol nincs kiírva, hogy »Govori drzavnim jezikom!« és a beogradi kereskedő alighanem csodálkozva venné tudomásul, hogy a Vajdaságban a magyar közönség adójából fizetett tisztviselőnek szigorúan tilos a magyarokkal magyarul beszélni.

Az üzlet és a közigazgatás között valószínűleg alig van különbség. A közigazgatásnak is csak az lehet a hivatása, hogy minél jobban és pontosabban kiszolgálja a közönséget, amely fizeti. A szerbek világszerte elismert jó kereskedők. Csodálatos, hogy a Száván innen pontosan az ellenkezőjét csinálják annak, amit a Száván túl hasznosnak és szükségesnek tartanak.

A szigorú Oxford

Egész Anglia most azon a »szürke könyvön« nevet, amely az oxfordi diákok számára az egyetemi intézetek legújabb erkölcsi előírását tartalmazza. Az új szabályzat szerint diákok sem lövésnyre, sem bárba nem mehetnek. Szabad ég alatt tartott gyűléseken diákok sem mint az elnökség tagjai, sem mint rendezők nem vehetnek részt. Tilos ezenkívül nyilvános bálokat rendezni. Az oxfordi egyetem diákja hosszabb időre, mint egy órára nem bérelhet csukott autóbilt. A diákoknak és diáknőknek ezenkívül tilos a másik nemhez tartozó kollégáikat lakásukon meglátogatni. A diákok előzetes engedély nélkül nem hagyhatják el Oxford városát. A Themzén való szokásos csónakkirándulásokhoz külön engedély szükséges, ha azon hölgyek is vesznek

részt. A rektorátusban az engedély kérecek a hölgyeket is meg kell nevezni.

Ha felmondok férjemnek...

A londoni British Museumban a tudósoknak most sikerült megfejteni egy ó-egyiptomi papirusz szövegét. Az okmányról kiderült, hogy tulajdonképpen házassági szerződés, amelyben a feleség a következőkről biztosítja a férjét:

— Amennyiben, mint férjemet elbocsátanálak azért, mert téged meggyűlölnék és egy mást jobban szeretnék, mint téged, akkor visszaadom neked a hozományod felét, azonkívül egyötödét annak, amit tőled kerestem a házasságunk tartama alatt.

Ez a házassági szerződés azt látszik bizonyítani, hogy a legrégebb Egyiptomban az asszony lényegesen előkelőbb szerepet töltött be a házasságban, mint a férfi és a feminista apostolok bizonyára pompás propaganda anyagot nyernének vele, ha az erről szóló amerikai hírt hitelesnek lehetne tekinteni.

Buffaló Sajem, a hozományvadász

Történet a munkácsi gettóból, amely vidáman kezdődött és tragikusan ért véget

Munkácsról jelentik: Az egész munkácsi gettó azon a házassági történeten mulat, amelynek Buffaló Sajem pék-mester a főszereplője. Buffaló Sajem élhal a pénzért és noha volt már egy felesége, állandóan azon törte a fejét, hogyan nősiülhetne meg megegyszer csinos hozományra. Ezt a gyengéjét sokan ismerték a gettóban és elhatározták, hogy megréálják Sajemet.

Egy lökereskedő ismerőse kilátásba helyezte neki egy partit tizezer korona hozománnyal. Sajem kapott az alkalmon, nyomban kiegyezett nejevel husz százalékra és sietve elváltak egymástól. Ezekután boldogan készülődött Buffaló Sajem a chaszénere, pedig a menyasszonyát nem is ismerte. Sőt mi több, nem is tudta megismerni az esküvő napjáig. Amikor azután ez a nap is elérkezett, megjelent a lakodalmas házban, ahol már nagy vendégsereg gyűlt össze. Ott irult-pirult előtte a menyasszony lefátyolozva, a slájertől még az orra hegye sem látszott ki. Ami pedig nagy szó a gettóban. Minden a legnagyobb rendben ment, sőt mi több már kialakult a vidám hangulat, amikor Buffaló Sajemnek eszébe jutottak újdonsült férfi kötelességei, mire karon ragadva ifju nőjét, félrevonult, de csakhamar izgatottan rohant vissza, éktele-nül kifakadva az egész vendégkoszoru ellen. A menyasszony ugyanis nem volt más, mint egy női ruhába öltöztetett bocher. És még csak tizezer koronája se volt neki.

A két feleség

Bigámiaival vádolnak egy pancsevői román lapszerkesztőt

Pancsevőről jelentik: A pancsevői román heilap szerkesztője, Jerina Jovan ügyvédi írrok ellen okirathamisítás, bigámia és család címén feljelentést tett az írrok első felesége, Kacsin Georgia.

A rendőrségen Kacsin Georgia elmondotta, hogy Oroszországban ismerkedett össze Jerinával, aki ott hadifogságban volt. 1921-ben Kisenevben törvényes házasságra léptek és a házasságból gyerek is született. Kisenevből 1922-ben Temesvárra költöztek, de Jerina csak pár hónapig maradt vele, átjött Jugoszláviába, Pancsevóra, ahol újra megházasodott, anélkül, hogy tőle elvált volna. Mikor megtudta, hogy férje házasságot kötött, Pancsevóra utazott és megállapította, hogy Jerina egy Kisenevből keltezt hamis ítélet alapján nősiült meg másodsor is. Az okmányról nem tudja, hogy hamisított, mert volt Kisenevben is, ahol a hatóságok igazolták, hogy házasságuk ügyében ítéletet nem hoztak.

Az asszony feljelentése alapján a rendőrség letartóztatta Jerinát és átadta az ügyészségnek, mely szabadlábra helyezte, de az eljárást folytatják ellene.

Próbabetörés

amely berugással végződött

Műkedvelő-társaság — lopásokra

Szentáról jelentik: A szentai rendőrségnek sikerült ártalmatlanná tenni egy betörőtársaságot, amelynek tagjai szentai és környékbeli jómódu emberek voltak. A betörők szerdán éjjel betörték Fleisch Simon csókai uradalmi igazgató lakásába s ezen a betörésen vesztek rajta.

Egy tizenhat éves csókai gazdalegény, akinek szülei jómódu emberek, betörőtársaságot alakított hat hasonlókoru csókai, szentai és potiszkiszetinikolai fiatalemberről. A banda tagjai, a ponyvaregények mintájára, hűségét esküdtek a bandavezérnek, aki az első próbabetörést e hét szerdájára tűzte ki Fleisch Simon csókai gazdatiszt házába.

A banda tagjai betörőszerszámokkal felszerelve szerdán éjjel tíz óra tájban megjelentek a kijelölt helyen, álkulccsal felnyitották az igazgató lakásának külső ajtaját és behatoltak a szobába. A tapasztalatlan betörők lehuzták az ágyhuzatokat, felfeszítették a szekrényeket, ahonnan mindent kidobáltak az udvaron örködő társaiknak. Épen el akartak lávozni, mikor az egyik fiatalember a szekrény tetején egy nagy üveg konyakot talált, amelyet azonnal felbontottak. Az erős konyaktól a társaság tagjai le-részedtek, kettő ott a helyszínen elaludt, a többiek pedig hangos énekbe kezdtek, amire figyelmesek lettek a házbeliek és behatoltak a lakásba. A társaság józanabb tagjai, alvó társaik és a becsomagolt tárgyak hátrahagyásával kiugráltak az ablakon és elmenekültek. A két részeg betörőt a házbeliek átadták a rendőrségnek, amely kinyomozta a sikertelen betörés több tetteseit is és eljárást indított ellenük.

„Az állam és polgár“

Az állam megrágalmazásáért öthavi fogházra ítelt újságíró

A Délbácska 1924 január 5-iki számában »Állam és polgár« címmel vezércikk jelent meg. A vezércikket Császár Géza, a Délbácska akkori munkatársa szösz szerint átvette a kolozsvári »Ujság« című lapból. A cikk elvi alapon az állam és a polgárok közötti viszonyt tárgyalta. A noviszadi ügyészség a cikkben a jugoszláv állam megrágalmazását látta s vádat emelt a szerbiai büntetőtörvénykönyv 103. §-ába ütköző büncselekmény miatt Tomán Sándor hírlapíró, a Délbácska szerkesztője ellen.

A bünyüget csütörtökön tárgyalta a noviszadi törvényszék Primovics-tanácsa. Tomán Sándor szerkesztő kihallgatása alkalmával előadta, hogy a cikket nem írta, annak megjelenéséről nem tudott, azt Császár Géza vette át egy másik lapból és mert Császár közben elhagyta az országot, a tokozott felelősség elvénél fogva vállalja a cikkért a felelősséget, de kijelentette, hogy a cikk semmiképp sem akart a hazai viszonyokra célozni és az csak általános elméleti eszmeifuttatás volt.

Pavlovics Branislav államügyszé fentartotta a vádat és Tomán Sándor szerkesztő megbüntetését a szerb büntetőtörvénykönyv alapján kerü.

Dr Szekulics Milán nagyhatásu beszédben kifejtette, hogy az állam megsértése és megrágalmazása a szerb büntetőtörvénykönyv 103. §-a szerint három évi börtönnel büntetendő, azonban a szerbiai 1904. évi sajtótörvény 58. §-a szerint az államnak sajtó útján való megrágalmazása nem olyan büntett, amely a büntetőtörvénykönyv 103. §-a szerint bírálandó el, hanem speciális sajtódeliktum, amelyet a régi sajtótörvény szerint kell elbírálni.

A törvényszék több mint egy óras tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amely szerint a bíróság Tomán Sándort a szerb büntetőtörvénykönyv 103. §-ába ütköző büncselekmény miatt öt havi fogházra ítélte. A bíróság enyhítő körü-

ménynek vette a beismerést, azt a körülményt, hogy nem Tomán a szerző.

Pavlovics államügyszé sulyosbításért felebezett, míg az elítelt hírlapíró és védője az elíteltetés miatt jelentett be felebbezést.

Tilos a bábjáték a Vajdaságban

A belügyminiszterium két osztályának egymással ellentmondó rendelete

Noviszadról jelentik: Csütörtökön reggel a noviszadi sétateren, közvetlenül szemben a törvényszék épületével Mes-terovics Iván, dalmáciai vásári szerencse-bábjátékos ütötte fel a sátrát, amelyet percekben belül nagy tömeg állt körül és hamarosan megindult a veszedelmes hazárdjáték, amelyben természetesen legtöbbször a bábjátékos volt a nyertes. A játékban résztvevett egy novivrbászi kereskedő is, aki nagy összegekben kezdett játszani és rövid félóra leforgása alatt 2800 dinárt veszett el. A kereskedőnek a bábjátékos szerepe és játéka gyanusnak tűnt fel és a rendőrségen panaszt tett, hogy kifosztották.

A rendőrség nyomban betiltotta a bábjátékot és bábjátékos ellen megindította az eljárást.

A noviszadi rendőrség a belügyminiszterium közigazgatási osztálya által kiállított és az ország egész területére érvényes engedély alapján adta meg az engedélyt a játékra. Ezzel szemben a belügyminiszterium BBB osztálya homlokellentesen szóló rendeletet bocsájtott ki, amelyben szigoruan utasítja a rendőrhatalóságokat, hogy bábjátékosoknak semmi körülmények között ne adjon játszási engedélyt. Ezt a rendeletet Bácsmegeye főispáni hivatala 1926 május 22-én közölte az összes vajdasági rendőrségekkel.

A rendőrségek azonban ezután nem tudják, hogy a belügyminiszterium két osztályának egymással ellentmondó rendelete közül melyiknek engedelmesskjenek és az erre vonatkozó kérdésekre a belügyminiszterium hónapok óta nem adott választ.

A szovjetkormány Németország ellen

Moszkvából jelentik: A szovjetkormány hivatalos lapja, az *Izvesztia* vitába száll Németországgal, mert a német birodalmi kormány diplomáciai uton a legnagyobb erőfeszítéseket teszi, hogy Törökországot a Népszövetséghez való csatlakozásra bírja. A lap

azzal vádolja Stresemann német külügyminisztert, hogy az angol és francia külpolitika szolgáltatásban igyekszik Törökországot a Népszövetségbe vinni.

mint ahogy a német diplomácia Moszkvában is már régen erre törekszik.

Ha Anglia és Olaszország — írja az *Izvesztia* — mindent elkövet annak érdekében, hogy Törökország belépjen a Népszövetségbe, ez magától értetődik, mert

a Népszövetség segítségével könnyebben elbánhatnak Törökországgal.

de érthetetlen, hogy Németország miért akar kötelet vetni Törökország nyakába, amely kötélnak másik végét a Népszövetségben Anglia és Olaszország rángatja. Németország ezzel rossz szolgálatot tesz Törökországnak,

ami pedig Németországnak azt a törekvését illeti, hogy Szovjet-országot is rá akarja bírni a Népszövetséghez való közeledésre, az *Izvesztia* azt válaszolja, hogy Németországban nagyon rosszul ismerik a szovjet-unió külügyi politikáját, ha ilyesmire gondolnak.

HIREK

A régi milliárdosok legyőzték az új milliárdosokat

Néhány év előtt legendák születtek. A legendák arról szóltak, hogy Lengyelországból elindult egy hajlott hátú vörös zsidógyerek s rövid idő alatt Bécs legszebb palotái, legpompásabb asszonyai, a koldus Európa műkincesei, régi jónévű bankok részvénytöbbsége lett az övé. Az új legenda új hőst Boselnek hívták. A másik legenda azt mesélte, hogy a triezti zsidókántor fia, Castiglioni legyőzte a Rothschildokat, Ferenc József udvari vonatán utazott. Ferenc Ferdinánd palotájában lakott s több volt a műkinces, mint némely amerikai dollármilliomosnak. És születtek a legendák Cyprutól, a Bonmert testvérekről, akik mind szegény kulik voltak és milliárdosokká lettek. Bosel, amikor pénzhány miatt be kellett volna csukni a bécsi egyetemet, magára vállalta, hogy fizeti az egyetem dologi és anyagi kiadásait. Castiglioni egyidőben a Burgszínházat tartotta el. Mindegyik új milliárdoshoz gyűlt a pénz és mind egyikétől ömlött. Új vállalatokat teremtettek, ezer és ezer munkaalakalom született révükön, ezren és ezren gazdagodtak meg általuk.

A világ már sajnálni kezdte a Rothschildokat, Sickhardt, Menkust, Poppert, a békés Ausztria régi milliárdosait, akiket ime legyőzték az új jövevények. És a régi milliárdosok, akik megtanultak vigyázni a pénzre, csendesen vissza is vonultak, alig lehetett hallani róluk valamit. Hagyták tombolni és keresni az új milliók új hőseit. Azután egyszerre csak összeomlott Castiglioni, megbukott a Depositebank, ahonnan ez a szerencséskezű olasz fezőr kiűzte a régi milliárdosokat, majd megbuktak a Bohnerok, tönkre ment Cypru és most koldusszegényen mehet vissza Galiciába az utolsó hadimilliárdos, Bosel is. A régi tőke teljesen legyőzte az új milliárdosokat, akik talán nem voltak szimpatikusok, de hagytak keresni másokat is, talán vakmerően, meggondolás nélkül költötték a pénzt, de az aranyakból, ami hozzájuk jutott, százaknak és ezreknek juttattak. A régi milliárdosok nem tudták nézni a pénznek ezt a megszenesztelenítését s addig lapultak leshelyükön, míg sorra tönkre nem tették az új milliárdosokat.

A Pénznek, a Tökének, a régi gazdagságnak elégtétel szereztetett.

*

— **A királyné képviselteti magát a noviszadi zsidó nőegylet jubileumán.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó nőegylet november 28-án ünnepli fennállásának ötvenéves jubileumát, amelyre a nőegylet a királyi párt is meghívta. Öfelsége a királyné megbízta dr. *Dungherszki Gedeonnét*, első udvarhölgyét, hogy őt a noviszadi jubileumon képviselje. A jubileumon különben az ország minden részéből vesznek részt nőegyleti küldöttségek és ezek között bejelentette részvételét a beogradi szerb nőegylet, amelyet Triifkovic Márkónak, a nemzetgyűlés elnökének felesége fog küldöttség élén képviselni és küldöttségileg képviseltetik magukat a beogradi, szubotica, szombori, becskerek, vukovári, sztaribecsei és zemuni zsidó nőegyletek. A jubileum alkalmából rendezendő díszelőadás a becskerek műkedvelők föléptével kibővül.

— **A bácskai főispán Beogradban.** Szomborból jelentik: Petrovics Milivoj dr. bácskai főispán csütörtökön fontos közigazgatási ügyek elintézése végett Beogradba utazott.

— **A demokrata párt népgyűlése Becskereken.** Az országos demokrata párt elhatározta, hogy december 5-ikén Becskereken népgyűlést tart. A népgyűlésen résztvesznek Davidovics Ljuba, Spaho Mehmed, Grol Milán, Mihajlovics Ljuba, Setyerov Szlavko és Kujundzsics képviselők.

— **Főszolgabírói áthelyezés.** A belügyminisztérium Györgyevics Szlobodán kulai főszolgabíróát Bácspalánkára helyezte át, Györgyevics Szlobodánt, akit csak nemrégiben helyeztek Novakani-zsáról Kulára, csütörtökön foglalta el új állomáshelyét.

— **Kinevezés.** A pénzügyminisztérium Gavrilovics Istvánt a vrsaci állami adóhivatalhoz számtisztnek nevezte ki.

— **A vajdasági laptulajdonosok szövetségének alakuló közgyűlése.** A vajdasági laptulajdonosok vasárnap, november 21-én tartják a Vajdasági Lapkiadók Szövetségének alakuló közgyűlését Noviszadon. A szervező bizottság meghívókat küldött szét.

— **Noviszad város közgyűlése.** Noviszadról jelentik: Noviszad város készített tanácsa csütörtökön közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán csak két tárgy szerepelt. A közgyűlés elfogadta Krajásevics Testvérek fa- és szénkereskedő-cég ajánlatát, hogy a várossal kötött megegyezés ellenére, a városi üzemek részére ne angol, hanem porosz szenet szállíthasson. Ezután likvidálta a közgyűlés a Magyar-ucca és a vasuti sétány kövezésének számláit és a számlaösszeg hetven százalékát kiutalta.

— **Miképp mondatták le ötödik Ferdinándot?** Vasárnap lesz az évfordulója Ferenc József halálának. Ha nem is a világháború kitörésétől, de innen kell számítani a monarchia felbomlását. Ferenc József halálával megszűnt az az összetartó erő, amely a sokféle népből álló monarchiát egyggyé fűzte. Ferenc József uralkodásának majdnem minden részletét tisztázta már a történelem. Csupán az nem tisztázott még, hogy miképp került a trónra I. Ferenc József, mint mondatták le elődjét, V. Ferdinándot. A vasárnapi évforduló alkalmából erre a kérdésre ad érdekes feleletet az a tanulmány, amely a Bácsme gyei Napló vasárnapi mellékletén jelenik meg. A vasárnapi szám ezuttal is 28 oldalas lesz s ezen a 28 oldalon annyi olvasni valót ad, hogy az egész vasárnapját rá kell szánni annak, aki az érdekesebb érdekesebb cikkeket végig akarja olvasni. S valóban ez a legjobb, leghasznosabb és legolcsóbb vasárnapi szórakozás. Előolvasni a Bácsme gyei Naplót, ingyen mellékleteit, a *Filkó-t* és a *Habos Tortát*.

— **Megalakult a tartalékos tisztek és a hadviseltek noviszadi egyesülete.** Noviszadról jelentik: A noviszadi tartalékos tisztek és hadviseltek egyesülete november 15-ikén tartotta alakuló ülését és azon a következő tisztikart választotta meg: elnök: dr. Mattanovics Sztankó, alelnök: Markovics György, titkár: Jancsikics Jankó, pénztárnok: Jegdics Damján. Választmány: Mesterovics Boskó, dr. Medakovics Dusan, Bakics Jován és Popovics Szimeon. Felügyelőbizottság: elnök: dr. Velicskovics-Szvinjárev Miladin. Tagok: Degyanszki Péra és Dészics Vászó.

— **Készül a város jövő évi költségvetése.** Szubotica város számvevőse a napokban készítette el a város jövő évi költségvetési tervezetét. A költségvetési tervezet sokban megegyezik a város 1926. évi költségvetésével, amely már régebben elkészült, de eddig még nem került a közgyűlés elé. Az 1927. évi költségvetési tervezet a legszigorubb takarékosági szempontok figyelembevételével készült el. A városi tanácsnak az a célja, hogy a községi pótdadót a jövő évre husz-huszonöt százalékkal leszállítsa. A költségvetési tervezet már a városi tanács előtt fekszik és remélik, hogy az még ebben az évben elkészül.

— **Walesben megváltozott egy folyó iránya.** Londonból jelentik: Walesben a hetek óta tartó esőzés és a földalatti vizerek megduzzadása következtében sok helyen földcsuszamlások történtek. A Doen Favr hegyet úgy alámosta a források vize, hogy beomlott és az Elb folyó megváltoztatta folyását, úgy hogy most Ovnene városának kellős közepén folyik át. Huszonkét házat ki kellett üríteni és harminc család hajléktalan lett.

— **Halálozás.** Kunszabó Ferenc szuboticai orvostanhallgató csütörtökön váratlanul elhunyt Budapesten. Mandulagyulladásban megbetegedett, mire a központi klinikán csütörtökön műtétet hajtottak végre rajta. Műtét után rosszul lett és rövid szenvedés után meghalt. Szubotican lakó édesanyját, özvegy Kunszabó Mihálynét táviratilag értesítették a tragikus esetről. Kunszabó Ferenc holttestét hazahozták és Szubotican fogják eltemetni. Az elhunyt iránt városszerte nagy részvét nyilvánult meg.

— **Leégett a füstölő.** Pénteken délben kigyulladt Szabados Rezső szubotica lentes Mazuranjeseva-uccai házában a füstölő. Az épület teteje és százötven kiló szalonna elégett. A kár hatezer dinár.

— **Virágzik a szilva — érik a földi eper.** Szombathelyről jelentik: A mostani rendkívüli időjárás jele, hogy Szombathely egyik uccájában virágzásnak indult a szilva, Borostyánkő határában pedig, ahol csaknem két héttig hó borította a talajt, érett földi epret találtak.

— **Kétféjú csecsemő született Munkácson.** Munkácsról jelentik: A munkácsi közkórházban Heisler Józsefné, egy valódi munkás felesége, kétféjú, kétkaru és négy lábú magzatnak adott életet, mely természetesen holtan jött a világra. A csecsemő tagjai teljesen ki voltak fejlődve.

— **A lengyelek szégyenlik a felsziléziai kudarcot.** Berlinből jelentik: A berlini Lokalanzeiger kattowitzi jelentése szerint Kattowitzban és Königshüttében óriási izgalom uralkodik a német pártok nagy választási győzelme miatt. Lengyel-Felsőszilézia németjei között leirhatatlan lelkesedést keltett az eredmény. A németység minden kipróbált vezetője bekerült az egyes városok képviselőtestületeibe és az államhatalom kénytelen volt őket mandátumukban megerősíteni. A választások hatása máris erősen tükröződik a lengyel sajtóban. A kormánypárti orgánok és Korfanty főlapjai tartózkodnak az állásfoglalástól, míg az ellenzéki »Polek« szemére hányja a kormánynak, hogy Felsősziléziát oly bűnös módon elhanyagolta és a német kisebbség kezébe juttatta.

— **A szén olajjá változtatásának új módszere.** Pittsburgból jelentik: A barnaszén nemzetközi konferenciáján Bergius Frigyes dr. szenzációs előadást tartott a szénnek olajjá való átalakításáról. Bergius szerint hidrirozás által a barnaszén könnyen olajjá lehet változtatni s az új anyaggal sokkal gazdaságosabban lehet dolgozni, mint a szénnel. Bergius előbb az olajjaváltatás másik két rendszeréről beszélt, majd vázolta módszerét, melyet 1913-ban talált ki és amellyel a szén nagyon előnyösen válik szénfolyadékává.

— **Kínai írógépet konstruáltak.** Hartfordban sikerült egy írógépvárnak kínai írógépet konstruálnia. A kínai írógép problémája nem volt egyszerű, mert a kínai írás nem betűket, hanem fogalmakat jelöl és az eddigi felfogás szerint a kínai írástudó 20.000 írásjellel csak a legszükségesebben tudott boldogulni. A pekingi egyetemen már évek hosszú sora óta dolgoznak a kínai írás egyszerűsítésén és ma már sikerült is annyira vinni, hogy a modern kínai írás csupán 2000 írásjellel áll. A hartfordi írógép már az új rendszer alapján készült, azonban még így is olyan drága, hogy az egyetlen példányt a pekingi muzeumban helyezték el. A kínai mandarinok tehát egyideig nyugodtan alhatnak, nem igen fogja zavarni őket a gépirónok zakatolása.

— **Meghalt a tárgyaláson leölt csernovici diák.** Csernovicból jelentik: A csernovici értségi botrány törvényszéki tárgyalásán az egyik vádlottra, Tzalik tizenhét éves diákra rálőtt Preotu Nicolae jassij hetedik osztályu liceumi növendék, azzal indokolván tettét, hogy a csernovici diákok megsértették a román eszmét s ő ezért állott bosszút. Tzalikot súlyos sebével beszállították a zsidó kórházba, ahol az elmult éj folyamán meghalt.

— **Egy megvert elefánt földhözcsapta és agyontaposta a cirkuszigazgatót.** Breslauból jelentik: Egy vándorcirkusz igazgatóját Breslauban szerdán borzalmas szerencsétlenség érte. A cirkuszigazgató botjával néhányszor végigvert elefántján, amely egy parasztszekérről káposztát lopott. Az igazgató az elefánt hátán ült és a megvert elefánt fejével előrehajolt, de két mellő lábával letérdelt, úgy hogy az igazgató az állat ormányán keresztül a földre csuszott, mire az elefánt ormányával elkapta, többször a levegőbe dobta, teljes erejével a földhöz csapta és hatalmas mellő lábával agyontaposta. A szerencsétlen cirkuszigazgató a helyszínen meghalt.

— **A vrsaci pénzhamisítók a bíróság előtt.** Noviszadról jelentik: A vrsaci rendőrség ez év májusában letartóztatta Smich Mihály vrsaci 53 éves napszámost, Smich Vilmos vrsaci 25 éves géplakatost, Dies János vrsaci 55 éves földmivest és Balán Zária kovini 57 éves, pénzhamisításért már büntetett napszámost, aki 1923 márciusától 1926 májusáig száz dináros bankjegyeket hamisítottak és forgalomba hoztak. Letartóztatásuk alkalmával 1669 darab sikerült hamisítványt és az összes kliséket megtaláltak náluk. Dr. Reiss Antal, a Narodna bank bankjegy-technikai osztályának főnöke igen sikeresen hamisítványoknak minősítette a bankjegyeket, amelyek valódi pénzek közé keverve megtéveszthettek, sőt faluhelyen, ahol kevesebb pénz van forgalomban, teljesen úgy hatottak, mint az igazi bankjegyek. Szeptember 20-án Balin Zária kovini lakásában házkutatást tartott a rendőrség és ezalkalommal a bűnjelként lefoglalt kliséket és az 1669 darab hamis száz dináros. A noviszadi törvényszék decemberben tárgyalja a pénzhamisítók ügyét.

— **Brazília új elnöke hivatalba lépett.** Londonból jelentik: Brazília új köztársasági elnöke, Washington Louis Peiro de Souza dr., mint Barnardos köztársasági elnök utódja, megkezdte hivatalos tevékenységét.

— **Két felesége volt — harmadikat is akart.** Pécsről jelentik: Siklóson Sebestyén Róza negyvenegy éves szakácsné feljelentést tett a csendőrségen Huszai József siklósi pincér ellen házasságszédelgés címén. Elpanaszolta, hogy már 1911-ben ismerkedett meg Huszával, aki házassági ígérettel jelentékeny összegű pénzt csalt ki tőle, de később megszökött tőle. Közben megtudta, hogy Huszáinak Siklóson esküdt felesége van, akit szintén elhagyott. A feljelentés alapján a csendőrök megindították a nyomozást és ekkor érdekes dolgok derültek ki Huszái Józsefről. Megállapították, hogy Oszijeken egy ottani bérlőtől 250 millió koronát csalt ki különböző ürügyekkel, de felmerült az a gyanú is, hogy a házasságszédelgő pincérnek Oszijeken is van egy esküdt felesége. A csendőrség letartóztatta és megindította ügyében a nyomozást.

— **Az amerikai posta husz év alatt kézbesített két újévi üdvözetet.** Newyorkból jelentik: Mrs. E. L. King, egy brooklyni kereskedő felesége, a napokban kapta meg azt a két újévi üdvözetet, amelyet ismerősei 1906 december 31-ikén adtak fel számára. Természetesen nem férje lakására érkeztek meg a lapok, hanem szülei lakására, tekintettel arra, hogy az amerikai hölgy, aki ma már három gyermek anyja, azon a bizonyos Szilveszteren még csak tíz esztendő volt és kis barátai a szüleihez ímezték a lapokat. Mrs. King nem válaszolt az üdvözetekre, mert feltételezi, hogy a válasz újból husz év múlva érkeznek meg és esetleg akkor a címzettek már úgy sem élnek.

— **Kommunista kémkedés Iglóban.** Iglólól jelentik: Kémkedés gyanúja miatt letartóztatták Pausosik János kommunittkárt és Veselicsék Józsefet. Mindketőt a járásbírószék fogházába szállították. Ezzel egyidejűleg a harmincegyedik gyalogezred négy katonáját is letartóztatták. A katonák egyike a katonai litográfiai intézetben volt alkalmazva. A letartóztatást házkutatás előzte meg a kommunista párt titkárságánál s ott terhelő adatokat találtak ellenük.

— **Elkészült a gazdasági tanácsról szóló törvénytervezet.** A kereskedelmi minisztérium már huzamosabb ideje dolgozik a gazdasági tanácsról szóló törvénytervezeten, amelynek munkájával most készült el és december elején a parlament elé terjeszti. Az alkotmány írja elő ennek a gazdasági tanácsnak a létesítését, amely gazdasági parlament jellegével fog bírni és abban az összes gazdasági testületek, kereskedelmi és iparkamarák, pénzügyintézetek, szövetkezetek, ipari és kereskedelmi szövetségek lesznek képviselve. A kormány a gazdasági tanácsban ugyancsak tizenkét tagot delegál. A gazdasági tanácsnak az lesz a feladata, hogy a kormány összes gazdasági vonatkozású törvényjavaslatait benyújtás előtt felülvizsgálja és saját iniciatívájából önálló javaslatokat készít és azt a nemzetgyűlés elé terjeszti. A gazdasági tanácsnak Beogradban központi irodája lesz.

— **Vesztegetési perek a noviszadi törvényszék előtt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék csütörtökön három vesztegetési pert tárgyal. Zsivkovics Dobroszláv tovarisevői napszámos 1923 október 14-én a kulai vásárról hazamenet, betért egy oroszági szállás felszerelésre, hogy ott rövid időre megpihenhessen. Amikor eltávozott, a fészertulajdonosa feljelentette a csendőrségen, hogy ezer dinár értékű holmikat vitt magával. A csendőrség másnap megidézte Zsivkovicsot, aki Kráinovic Danilo jegyzőt száz dinárral meg akarta vesztegetni, hogy az ügyet szüntesse meg. A noviszadi törvényszék csütörtökön két havi fogházra és háromszáz dinár pénzbírságra ítélte. — Bajin Kata Futaki-uccai árus 10 dinárral akarta megvesztegetni Makulinac Ilija noviszadi rendőrt, aki valamilyen kihágás miatt elő akarta állítani. A törvényszék tíz napi elzárásra és száz dinár pénzbírságra ítélte. — Klaus Jakob pasicsevói bérkocsis tíz dinárt adott Bánics Szevén rendőrnök, hogy ne jelentse fel kihágásért. A tárgyalást elnapolták, mert több tanu nem jelent meg.

Eljegyzés. Eckstein Janka és Haas Oszkár Noviszad, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **A «Csókvásár» bemutatója.** A szubotocai Népkör műkedvelő gárdája szombaton és vasárnap mutatja be a «Csókvásár» című revüoperettet.

— **Bernard Shaw visszautasította a Nobel-díjat.** Kopenhágából jelentik: A Berlinske Tidende munkatársa felkereste Bernard Shawt és beszélgetést folytatott vele a Nobel-díj elnyerése alkalmából. Az újságíró a beszélgetésből azt a következtetést vonja le, hogy Shaw a formáságok betartásával valószínűleg vissza fogja utasítani a Nobel-díjat.

— **A baranyai menekültek beogradi gyűlése.** A baranyai menekültek gazdasági egyesületének beogradi szervezete vasárnap a Mali Petr vendéglőben taggyűlést tart. A vezetőség felkéri a tagokat, hogy saját érdekükben minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Gyűjtött pénzek elsikkasztásával vádolta a végrehajtót.** Noviszadról jelentik: Mikics Todor tovarisevői községi végrehajtó Kráinovic Danilo községi jegyző utasítására az orosz menekültek számára gyűjtött a községben. Gradics Nikola tovarisevői napszámos, amikor őt is felszólították adakozásra, azzal vádolta meg a végrehajtót, hogy a pénzt úgy is elsikkasztják. Amikor emiatt a jegyző felelősségre vonta, azt is sértette és azzal vádolta, hogy becsapta, amikor hét százalékos állami papírok vásárlására rábírta. A noviszadi törvényszék hivatalnoksértésért Gradics Nikolát szerdán másfélhavi fogházra ítélte. Az ítélet jogerőssé vált és Gradics nyomban megkezdte a büntetés kiállítását.

— **Ileana román hercegnő autóbalesete Csikágóban.** Csikágóból jelentik: Ileana román hercegnő autója szerdán összeütközött egy másik autóval. A hercegnő könnyebben megsebesült és kórházba szállították, azonban már egy óra múlva elhagyhatta a kórházat.

— **A szubotocai Francia Klub téli programja.** Évről-évre intenzívebbé válik az a kulturumunka, amelyet a szubotocai Francia Klub kifejt és amelynek során mindgyakrabban kilép intim kereteiből, hogy a közönség szélesebb rétegeit is nívós művészi élvezetekben részesítse, ugyyszólván egyedül teljesítve Szubotocán ezt a feladatot. A klub vezetősége már összeállította az idei szezon programját, amely gazdagon fogja betölteni a téli hónapokat. Ujítás, hogy rendszeresítik a klubban az irodalmi délutánokat, amelyeket havonta két kedden fognak megtartani egy-egy konferenciával. Az első ilyen előadást december elején Gyogyevics Jován bíró, a klub elnöke tartja a Francia Klub tagjainak. A csütörtöki összejöveteleket színesebbé teszik az idén azzal, hogy minden hónap két csütörtökön zártkörű délutáni hangverseny lesz főleg a klubtagok közreműködésével. De rendez a Francia Klub néhány nyilvános koncertet is az új színházépület előadótermében, mindannyiszor egy-egy kiváló hazai, vagy külföldi művészt hozva Szubotocára. Megtartja természetesen ezentúl is a klub a már egészen népszerűvé vált vasárnapi teadélutánokat és a szezon folyamán rendez ezenkívül egy fényes elitbált. A klubtagok Franciaországba teendő kirándulásának tervét kedvező alkalommal szintén megvalósítják.

— **A magyar himnuszt énekelték a vásáron.** Szomborból jelentik: Csütörtökön tárgyalta a szombori törvényszék Longinovic-tanácsa Lörincz István és Koczó János baranyai legények bűnügyét, akik államellenes izgatással voltak vádolva. A vád szerint Lörincz és Koczó 1923 október 13-án Lug községben a vásáron a magyar himnuszt énekelték. Kihallgatásukkor nem is tagadták a vádat és csak avval védekeztek, hogy ittasak voltak. A bíróság ötszáz-ötszáz dinár pénzbüntetésre ítélte őket.

— **Csak az agrárigénylők kapnak ársvizsgélyt.** Szomborból jelentik: A főszolgabírók bevonásával csütörtökön délelőtti konferencia volt a szombori vármegyeházán, amelyen Kupuszarevics Szevén főszolgabíró elnökölt. Az értekezlet elhatározta, hogy a megye által adományozott egymillió dináros ársvizsgélyt csupán az agrárreflektánsok között osztják fel. Az értekezlet kidolgozott egy táblázatot a főszolgabírók részére, akik a segélyt saját járásukban kifizetik.

— **A vetélytárs bosszúja.** Szomborból jelentik: Bresztovac községben két unokatestvér, Suly Mátyás és Kap Pál jómódu gazdalegények már régebben haragban voltak. A harag oka egy lány volt, akinek mind a ketten udvaroltak. Szerdán este kibékültek a haragosok és a béke megbeszélésére a kocsmába mentek, ahol egy ideig iddögáltak. Mikor a kocsmából kijöttek, barátságosan elbucsztak egymástól s mindketten hazafelé indultak. Hazafelé menet Suly találkozott az imádott nővel. Haza is akarta kísélni, de alig mentek néhány lépést, Kap eléjük toppant és kését szó nélkül Sulyba szurta. Sulyt életveszélyes sérülésével a noviszadi kórházba szállították. Kapot a rendőrség letartóztatta.

— **Letartóztatták a Cseszke Slovo kiadóit.** Prágából jelentik: Politikai körökben óriási feltűnést kelt Saldá bankigazgatónak, a Cseszke Slovo kiadótulajdonosának letartóztatása. Saldát azzal vádolják, hogy kijátszotta a pénzügyminiszter valuta- és deviza-rendeletét és az állami járadékkal folytatott spekulációjával többmillió erejéig megkárosította az államot. Saldá letartóztatása különösen a nemzeti szocialista pártra káros, amelynek bankárja volt. Saldát egyébként szoros barátság fűzte Benes külügyminiszterhez, és Kiofac szenátusi elnökhöz.

— **Kigyulladt autó.** Topoláról jelentik: Csütörtök délután a hegyesi országon Bernold Szilveszter noviszadi redőnygyáros autójának karburátora kigyulladt. Az autóban Bermann Ferenc sofőr és Vetro Ferenc mérnök ültek, akiknek sikerült a nagy sebességgel rohanó autóból kiugrani.

— **Gróf Károlyi Imre és gróf Teleki Pál párbaja.** Budapestről jelentik: Emlekezetes még az az affér, amely a frankügy folyamán gróf Károlyi Imre és gróf Teleki Pál között felmerült. Károlyi nyílt levelében Teleki Pált »nyugodtan alvó embernek« nevezte. Az afférnek lovagias folytatása lett és a segédek akkor abban állapodtak meg, hogy a lovagias ügyet csak a frankpör végleges elintézése után fogják elintézni. Szerdán folyt le az egyik budapesti vivóteremben a kardpárbaj Károlyi és Teleki között, amelynek során gróf Teleki Pál egyik ujján megsebesült.

— **Elsüllyedt egy orosz gőzös negyven főnyi legénységgel.** Bukarestből jelentik: Konstanzában óriási izgalommal tárgyalják a Skandinávia nevű orosz gőzös elsüllyedésének híreit. Egyelőre még nem tudják, hogy mi okozta az orosz hajó pusztulását, valószínű azonban, hogy kazánrobbanás rombolta szét pillanatok alatt az egész gőzöst. A katasztrófát a robbanás után nyolc órával fedezték fel, amikor már a hajónak csak roncsait találták meg és ezek közt néhány véres holttestet. Az orosz gőzös negyven főnyi legénysége elpusztult.

— **Hét és félmillió kárt okozott egy malomtűz.** Szkopljéből jelentik: Szerdán éjjel a nisi takarékpénztár malma kigyulladt és teljesen leégett. A malomraktáraiban rengeteg gabona volt felhalmozva. A kár meghaladja a hét és fél millió dinárt.

— **Félmillió dinárral a padlásra szökött.** Krusevácról jelentik: A kruseváci monopolgazgatóság pénztárnoka, Szimics Dimitrije félmillió dinárt sikkasztott és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség egy hétig tartó nyomozás után megtalálta a sikkasztó pénztárost egy rokonának a padlásán. Szimics Dimitrijét a rendőrségre kísérték, ahol bevallotta, hogy a sikkasztást ő követte el. A félmillió dinár kár megtérült, mivel a sikkasztott összeget hiány nélkül megtalálták Szimicsnél.

— **A Szrecca kiházasító egyesület közgyűlése.** Csütörtökön tartotta meg a szubotocai »Szrecca« kiházasító egyesület évi közgyűlését a Spitzer-féle vendéglő különtermében Szavics Szevén mérnök elnökle alatt. Felolvasták az igazgatóság jelentését, amely szerint az egyesület nyolc hónap alatt 1.480.000 dinár kiházasítási segélyt fizetett ki. Az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság jelentését a közgyűlés jóváhagyván, tudomásul vette és a vezetőség iránt a legteljesebb bizalmát nyilvánította.

— **Halálosvégü verekedés.** Noviszadról jelentik: Multévi november 6-án Kurko Mihajló szkorenovci-i földműves fivével, Gyurólva a kovini »Zöld koszorú« vendéglőben mulatott és ugyanakkor egy másik asztalnál egy nagyobb társaság ugyancsak hangosan szórakozott. Egyszerre poharak repültek a Kurko fivérek asztalához. Kurko Mihajló az uccára menekült, de alig ért ki, fivére segélykiáltását hallotta, mire Mihajló visszasietett a kocsmába és bicskájával megszurta Szavkovics Szávát. Az egyik verekedőt, aki a kocsmában holtan esett össze. A belacnkvai törvényszék másfélhavi fogházra ítélte Kurko Mihajlót erős felindulásban elkövetett haláltokozó súlyos testisértés miatt. A noviszadi felelővitei bíróság csütörtökön jóváhagyta az ítéletet.

— **Kéthavi fogház három rablott késerért.** Noviszadról jelentik: Szekerus Pája nédaljai és Daljev Milán csurogi földművesek 1923 március 25-én a Gradistye-nédaljai országon bikacsókkal összeverték Ivánd Iván uccai árust és életveszélyes fenyegetések között kényszerítették, hogy a nála levő harmincöt dinár értékű három kést nekik átadja. Szerdán vonta felelősségre őket a noviszadi törvényszék és Szekerust két havi, Daljevet egy havi fogházra ítélte. Az ügyész felelbezt.

— **Eltűnt egy óceánjáró hajó.** Konstantinápolyból jelentik: A Braga óceánjáró gőzös, amely nyolc nappal ezelőtt indult el Jaffából Konstantinápolyba, negyvennyolc utasával és nagy áruszállítmánnyal eltűnt. Attól tartanak, hogy a hajó az egyiptomi partvidék mentén dühöngő vihar áldozata lett.

— **A napokban aláírják a francia-spanyol barátsági szerződést.** Madridból jelentik: A kormány lapjai szerint csak néhány jelentéktelen kérdés tisztázása van hátra, egyébként azonban elkészült a Franciaországgal kötött választott bírósági és barátsági szerződés, amelynek aláírása néhány napon belül meg fog történni.

— **Nemlétező kokszot adtak el.** Noviszadról jelentik: Friedmann Hermann becskeréki kereskedelmi utazó és Nikolics Gyura kovini kereskedő 1920 szeptember 15-én Noviszadon Kolárics Ágostonnak hatvan nemlétező kokszot adtak el, amelyre 62.000 korona előleget vettek fel. Csütörtökön tárgyalta a bűnügyet a noviszadi törvényszék. Nikolics Gyura közben 1924 július 10-én meghalt, Friedmannal szemben pedig az ügyészség a vádat elejtette, mert a károsult a panaszt visszavonta.

— **Dvorák Mária hangversenye.** Csütörtök este tartotta meg Dvorák Mária zongorahangversenyét a Népkörben. A gazdag műsor minden száma igazolta a művésznő hivatottságát és kiforrott művészetét és őszinte sikert biztosított a kiünő zongoraművésznőnek. A hangverseny méltatására még visszatérünk.

— **Tízévi várfogság a Primo de Rivera ellen megkísérelt merényletért.** Madridból jelentik: A barcelonai katonai törvényszék szerdán tíz évi várfogságra ítélte Magaszt, aki Primo de Riverát késsel le akarta szúrni.

— **Üzleti- és reklámanyomtatványok művészi kivitelben láthatók a november 28-ikán rendezendő nyomtatvány-kiállításán.** (Vott betegsegélyző helyiségeiben).

Lepadat i Jovanovic szubotocai cégénél vásárolt sorsjegyek közül november 17-iki húzáson a következő számok nyertek:

150.000 dinárt nyert: 22771.

1000 dinárt nyertek: 25405 31529 48290 5054É 51236 57905 87 71010 76909 81120 100300 100234 103084 105838 118840 124121 126296.

400 dinárt nyertek: 4007 79 89 7113 22 9921 27 10360 168819 36 20605 9 10 49 65 25404 28 26506 52 27910 26 34 42 31524 34325 41 36069 41809 43526 33 50555 98 51215 21 43 56110 45 57320 57909 67925 32 53 71012 76 72931 73127 45 76901 66 80047 77 90 81102 43 84813 19 22 85724 49 94 86420 70 90 88943 92447 97127 99828 100225 53 101316 56 95 102603 71 103022 55 75 104955 61 76 105877 79 110872 88 112923 71 115643 89 116511 118877 119007 83 119248 120072 127618, 89 129410 47 131350 132966 133612 700 134803 23 142013 79 144965 96 145573 146003 22 27 65 85 147713 148072 149819.

— **Képkiallítás a szubotocai Népkörben.** December 15-ikén újabb kiállítás nyílik meg a szubotocai Népkörben. Ezutal Csincák Elemér és Csóvics Jelena rendeznek festményeikből együttes kiállítását.

— **Újra működik a Vezuv.** Rómából jelentik: A Vezuv néhány nap óta újra működik. A szakértők a Vezuv működését teljesen ártalmatlannak minősítik, sőt véleményük szerint a tűzhányó forrongása kívánatos is, mert ezáltal nagyobb földrengéseknek veszi elejét.

— **Új elnököt választott az Emberi Jogok Ligája.** Párisból jelentik: Az Emberi Jogok Ligájának elnöke Buisson lemondott és helyébe Viktor Basch egyetemi tanárt választották meg. Basch ismert politikai és zoológiai író is és a magyar ügyekkel szemben több ízben nagy érdeklődést mutatott. Az Emberi Jogok Ligájának új elnöke testvére az elhunyt Lányi Ernő szubotocai zeneszerzőnek.

— **Rablóromantika Mexikóban.** Veracruzból jelentik: Bandarilla városát hatalmas rablóbanda támadta meg, amely a helyőrség tizenkét emberét megölte, több polgárt megsebesített és egy egész sereg üzletet kirabolt. A rablóknak minde nehézség nélkül sikerült a városból eltűnniük. Üldöztetésükre a hatóságok katonai csapatokat küldtek ki.

— Kiosztották a petrovoszelói adományokat az árvízkarosultak között. Petrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói adományokat most osztották szét az árvízkarosultak között. A vajskaiak közül 87 család kapott, családonként egy métermáza búzát, 27 kilogramm krumplit, 8 kilogramm babot és 4 kilogramm árpát. A bogyai és bácsi árvízkarosultak közül ugyanilyen arányban 65—65 család részesült az adományból. A vajskaiak között felosztott a bizottság 6511 dinár készpénzt 500, 100 és 75 dináros tételekben.

— A szuboticei Népkörben szerdán, november 24-ikén kultürestély lesz. Belépődij nincs.

— A gajdobrai gyilkosság ügye a noviszadi törvényszék előtt. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék büntető-tanácsa november 27-ikén tárgyalja Krnyác Misa palánkai béréslegény bűnügyét. Krnyác ez év júniusában meggyilkolta Strausz Jakab gajdobrai földbirtokost és feleségét.

Nyomatvány-kiállítás november hó 28-ikán a volt betegsegélyző helyiségekben.

— Kitétték a holttestet az uccára. Adáról jelentik: A Régi kórház-uccában egy inasgyerek csüttörtök délben néhány napos csecsemő holttestére akadt. A letről jelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

— A szuboticei Népkör kulturbizottsági ülése. A szuboticei Népkör kulturbizottsága jövő szerdán ülést tart.

Munkásbiztosítópénztárhoz — Majsaitra — városi fatelepi autóbusz közlekedik. Indulás Hitebank épülete elől minden negyed és háromnegyedkor. Vissza fél és egész órákor.

O svojoj slavi Sv. Arandjelu neću primati nobičajene posete, Nenad Bešlin.

Urínok figyelme! Szinte lehetetlen olcsó árban készülnék angol és francia munkák elsőrendű kivitelben Weinert női divatszalonjában I. Paje Kujundžića 22. 8062

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka!

Minden kereskedő és iparos saját érdekében tekintse meg a nyomtatványkiállítást november 28-ikán.

— A Bácska Topolán. Nagy esemény lesz Topolán vasárnap, a bajnokság vezető egyesületének vendégszereplése. A Bácska komplett csapatall meg Topolára, a főképpességű TSC mindamelllett respektabilis ellenfél lesz.

BI-OXYNE 3 NAPIG FEHÉR FOGAK FOGPOR, HENŐCS SZAPPAN

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Sombal, november 20

Bécs (531): 16.15: Zenekari hangverseny. 19.30: Operaelőadás.

Milánó (320): 16.30: Jazzband. 21: Operaelőadás. 23: Jazzband.

Zagreb (350): 19.45: Francia nyelvkurzus. 20: Dal- és áriaest. 21.30: Hírek, devizakurzusok, időjárás.

Lipese (357): 16.30: Hangverseny. 20.30: Koncert. 22.15: Táncezene.

A rádióállomások hite és jegyzékét elegáns kartonlapon 2 dinár portó ellenében mindenkinek meg ildí

KONRATH D. D. SUBOTICA

London (361.4): 16: Hangverseny 22: Énekest. 22.45: Koncert 23.30: Táncezene. Róma (425): 17.15: Hangverseny. 18: Jazzband. 21: Dales.

Budapest (560): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 17.02: A m. kir. Operaház zenekarának hangversenye. 19: Operast. utána cigányzene.

KÖZGAZDASÁG

Szántóverseny Szentán. A szentai vásár szenzációja volt a próbaszántás. Már korán reggel megjelentek a Vásártér mellett Janovác Milán földbirtokán Bácskából és Bánáthól a verseny résztvevői és az érdeklődők nagy számban. A verseny zsürije Rudics Ignác és Lőrinc, Rteger József, Máncics Jován, Vuics Szávó, Mucsi Iván, Borgyoski Nikola, Kadvány Károly és Gergely birtokosokból alakult meg. Bemutatóra került a legújabb Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth egyhengeres nyersolajtraktor. A zsüri megállapította, hogy a teljesített munka arányában a traktor napi 6—7 láncot fölszántott volna, még pedig 3 vasu ekével egészen 14 coll mélységig, amely munkateljesítményt eddig még egy traktor se érte el. Az üzemeltetés még ötven dinárt sem haladt meg láncenként. A zsüri egyik tagja kijelentette: »Óriási teljesítmény — etenyésző kis költség!« Figyelemreméltó az újrendszerű traktor kivitele, mert az összes csapágyak golyós rendszerűek, a gép anyaga a legkitünőbb és legtartósabb krómnikkelacél. Fordulatszámja percnként 500. Sem szelepek, sem mágnesgyújtás nincs a gépen. Mindössze egy hengere van a kétütemű gyújtó fejes, kizárólag legolcsóbb nyersolajjal működő traktorok, míg a többi traktorfajta 4 hengerral, 8 szeleppel, gyors fordulatszámú és mágnesgyújtással működik. A próbaszántás újból bebizonyította, hogy a világhírű cég legmértőbb a gazdák pártfogására.

A szombori tőzsde igazgatósági ülése. Szomborból jelentik: A szombori mezőgazdasági tőzsde szerdán este igazgatósági ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy a bécsi tőzsde meghívását elfogadják és a nemzetközi mérlegesség-egyesítési konferencián a tőzsde alelnökével, Faragó Dezső igazgatóval képviselteti magát. Az igazgatóság Handler Zsigmondnak tőzsdeügynöki concessziót adott. Az adminisztrációs ügyek elintézése után a tőzsde tagjai sorába felvették Sebestyén Jenő komló- és kender-nagykereskedőt, Klonics Mita gabonakereskedőt, Ernst Fülöp olajkereskedőt, Steinfeld Ödön üszernagykereskedőt, a szombori Ipar- és Kereskedelmi Szövetkezetet, Burger Ferenc vukovári terménykereskedőt és Fischl Oszkár potiszi szövetnikolai földbirtokost.

Munkabizottság alakult az építendő vasutak tervének átvizsgálására. A keddi beogradi közlekedésügyi konferencián munkabizottság alakult, amely a legsürgősebben kivételre kerülő vasutépítő terveket meg fogja vizsgálni és szakvéleményt fog mondani. Ebbe a bizottságba, amely csupa mérnökökből áll, a Vajdaság részéről Popovics Dáka mérnök, a noviszadi kereskedelmi kamara elnökét választották meg. A munkabizottság tízenöt nap alatt tartozik működésének eredményéről jelentést tenni.

Csehszlovákia nem kíván a jugoszláv gabona után származási bizonyítványt. Csehszlovákia tudvalevőleg minden ország területére bevitt gabonaküldeménynél a gabona származásának igazolását kívánja. Ez az intézkedés súlyosan megbénítja a jugoszláv gabonaexportot és annak zavartalansága érdekében a noviszadi kereskedelmi kamara a jugoszláv miniszterelnökséghez, a külügy- és kereskedelmi minisztériumokhoz, nemkülönben a beogradi csehszlovák követ-séghez és a prágai jugoszláv követséghez fordult azzal a kéréssel, hogy ezen származási bizonylatok eltörlését eszközöljék ki. A noviszadi kereskedelmi és iparkamara szerdán bizalmas értesítést kapott Prágából, melyszerint a Jugoszláviából Csehszlovákiába szállított gabona után eddig megkivánt származási bizonyítványoktól már a közeljövőben eltekintenek.

A Vajdaságból exportált mezőgazdasági termékeket nem fogja külön bizottság ellenőrizni. A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg törvénytervezetet készített a Jugoszláviából külföldre szállított me-

zőgazdasági termények bizottsági ellenőrzéséről. A törvényjavaslat szerint minden külföldre szállított gabonamintát a minőség szempontjából e célra alakított külön bizottságok ellenőrzik. A rendelkezést azért hozták, mert sok panasz merült fel, főleg a Délszerbiából kiszállított mezőgazdasági termények minősége ellen. A miniszter véleményezésre elküldötte a törvényjavaslatot az összes kereskedelmi kamaráknak, amelyek közül a noviszadi kamara felterjesztéssel élt és hivatkozva a vajdasági gabona világhírre, a költséges és zaklató ellenőrzés mellőzését kérte. A kereskedelmi miniszter helyt adott a noviszadi kamara felterjesztésének és a törvényjavaslatot olyképen változtatta meg, hogy ilyen ellenőrző bizottságok csak olyan területeken fognak működni, ahol azokat az illetékes tényezők külön kérik fogják.

Árlejtések. Noviszadról jelentik: A szuboticei vasuti igazgatóság november 20-ra árlejtést hirdetett a becskerekai állami vasöntöde részére beszerzendő százezer kiló és további százezer kiló közönséges kokszra a szuboticei fűtőház számára. — A szuboticei lovasezred december 8-ikán 3000 kiló bab, 1000 kiló makkaroni, 1000 kiló dara, 1000 kiló rizs, 1200 kiló disznózsír, 450 kiló mész és 2000 liter ecet beszerzésére árlejtést hirdetett. — A noviszadi építésügyi igazgatóság az Ilok-kamenicai országúton egy 8 méteres betonhidra árlejtést írt ki. Előirányzott összeg 237.002,07 dinár. — A szaribecsei építésügyi szekció a Szubotica—horgosi ut kijavítására 221722 D 80 para előirányzott összeggel kövek szállítására árlejtést hirdetett. — A szuboticei vasutigazgatóság november 30-án 2500 kiló fehérém szállítására pályázatot hirdetett, november 29-re szegek, drótok és csavarok szállítására. — A petrovradini repülőparancsnokság belső és külső autóköppenyekre november 27-ikén tart árverést és a szuboticei vasutigazgatóság november 22-ikén könyvkötőkartonra hirdetett árlejtést.

KINTORNA

— Mi lesz Wanda, ha felfordulunk?
— Nem baj, a sminkem ellenáll a viznek!

*

— Ennek az urnak bizonyosan autója van.

— Honnan gondolod?

— Mert csak úgy lóhátról beszél az emberekkel...

*

Az apa az ebédülőben ül és hallja, amint Möricka a szomszédházában reprodukálhatatlan goromba kifejezéseket használ.

— Mit csinálsz te Möricka — ordít rá a fiára.

— Illemre tanítom az Adolfkát.

— Még hazudsz is nekem? Nagyon jól hallottam, miket beszéltél.

— Az lehet. Elsoroltam neki azokat a kifejezéseket, amiket jó társaságban használni nem szabad.

*

Egy házaló mindenféle portékát kínál Brumzalának.

— Ugyan, hagyjon — mondja — ne zavarjon, nekem tele van a fejem.

A házaló bizalmasan sugja:

— Akkor vegyen tőlem egy süriüfé-süt.

TŐZSDE

Zürich, nov. 18. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 17.975, London 25.15, Newyork 518.5, Brüsszel 72 egynolcad, Milánó 22.15, Amszterdam 207.30, Berlin 123.10, Bécs 73 egynolcad, Szófia 3.75, Prága 75.35, Varsó 57.5, Budapest 72 ötnolcad, Bukarest 2.85.

Beograd, nov. 18. Zárlat: Páris 198.50, London 275.20, Newyork 56.73, Geni 1094.25, Milánó 242.50, Berlin 13.4750, Bécs 798.50, Prága 168.10, Budapest 797.50.

Szentai gabonaárak, nov. 18. A csüttörtöki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 275—280 dinár. Ötengeri 155—160 dinár. Ujtengeri azonnali szállításra 120—125 dinár. Tavaszai szállításra 130—132.50 ab hajó. Takarmányárpa 135—140 dinár. Sörárpa 150—152.50 dinár. Zab 130 dinár. Rozs 175—180 dinár. Muharmag 135—140 dinár. Köles 145 dinár. Heremag 2460—2465 dinár. Mák 2520—2540 dinár. Óbab 120—122.50 dinár. Ujbab 150—155 dinár.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 18. Buza 3 vagon kétszázalékos 75 kilós 285—285.50 dinár. Zab 1 vagon 155 dinár. Tengeri 1 vagon uj 130 dinár, 1 vagon szerémi 165 dinár, 5 és fél vagon száritott 152.50 dinár, 15 vagon bánáti 131 dinár, 2 vagon bánáti száritott 150 dinár. Liszt 1 vagon 8-as 135 dinár. Korpa 1 vagon uj, jutazsákokban 115 dinár. Irányzat: nyugodt. Forgalom: 30 és fél vagon.

Budapesti gabonatőzsde, nov. 18. A határidőpiacon a forgalom olyan száik keretek közt mozgott, hogy az árfolyamokban alig volt eltolódás. Hivatalos ár-megállapítások ezer koronákban: Buza márciusra 422—427.5, zárlat 424—425, májusra 423—427.5, zárlat 424—425, rozs márciusra 333—337, zárlat 335—336. Üzletellen volt a készárupiac is és a szórványos kötések a szerdai árfolyamokon történtek. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 380—407.5, rozs 300—307.5, árpa 250—270, sörárpa 320—370, köles 190—200, zab 227.5—240, tengeri 265—270, ujtengeri 195—200, repce 565—570, korpa 167.5—170.

Budapesti állatvásár, nov. 18. A vágómarhavására 250 darab vágómarhát hajtottak fel. Árak kilonként: Ökör legjobb minőségű 12—14, kivételesen 15, közepes 8—11, gyenge 6—7.5, bika legjobb 11—13.5, kivételesen 14, közepes 8.5—10, gyenge 6.5—8, tehén 11—13.5, kivételesen 15, közepes 8—10, gyenge 5.5—7.5, kicsontozni való marha 3—5.5, növendékmarha 4—11. Irányzat vontatott. A sertésvásárra 3000 darab sertést hajtottak fel. Árak kilonként élősúlyban: Könnyű sertés 15—15.5, közepes 17.75—18.25, nehéz 19—19.25. A vásár irányzata vontatott.

Csikágói gabonatőzsde, nov. 18. Buza decemberre 134.25, buza májusra 138.75, buza júliusra 132. Tengeri decemberre 70.75, tengeri májusra 79.375, tengeri júliusra 82.5. Zab decemberre 41.625, zab májusra 46.125, zab júliusra 45.5. Rozs decemberre 89.875, rozs májusra 96.75.

Newyorki gabonatőzsde, nov. 18. Buza őszi vörös 146.75, buza őszi kemény 149.5. Tengeri 84.75. Liszt 700—730. Irányzat buzánál alig tartott, rozsnál gyenge, tengerinél szilárd.

Árverési hirdetmény.

Alulírott, mint csödtömeggondnok, közhírré teszem, hogy 1926 évi november hó 20-ik napján d. u. 3 órákor I. kör, Štrossmayerova ul. 22. szám alatt nyilvános árverésen eladatnak a következő ingóságok: írógép, irodai butorok, írőasztal, szekrények, kályha, órák, különböző reklámcikek óraszerkezettel, drogua-cikkek, különféle bazárárak stb. Vevő a megvett dolgot készpénzben kifizetni és nyomban elszállítani köteles.

Dr. Wilhelm Jenő ügyvéd

NYILT-TÉR

Felhívás

Slavija és a III. körü Temetkezési Egyesület felkéri mindazon jogutódokat és kedvezményezetteket, kiknek követeléseik vannak, hogy f. hó 23-ig egyezkedés céljából, Sudarević ul. 52 sz. a. megjelenni sziveskedjenek, mert az egyezkedés sikerétől függ a két egyesület további működése vagy feloszlata.

A kiküldött tízes bizottság.

A Szubotikai Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete tagjainak és családtagjaiknak napi 2 dinárért teljes orvosi kezelést és gyógyszert ad. Tagfelvétel az irodában VI., Trumbićeva 9. (Ipartestület udvarában.)

1000 pár

gyermekfiú és lánycipő érkezett 38 számig, 30 dinártól 90 dinárig kiárusítom!

Jarantált kézimunka magasszárú fekete és barna boxbőr. Női divatharisnya dupla talppal. Téli 12 din. Divatos ridikülök 18 din. Téli alsó trikóingek 48 din. Óriási választék nyakkenetekben 10 din. Férfiingek 50 din. Férfi és gyermek nyári kalapok 40 din.

PRIESNER
RUDIĆEVA ULICA

Győződjék meg a még nem létező olcsóságról!

Vilim Klein i drug
SOMBOR

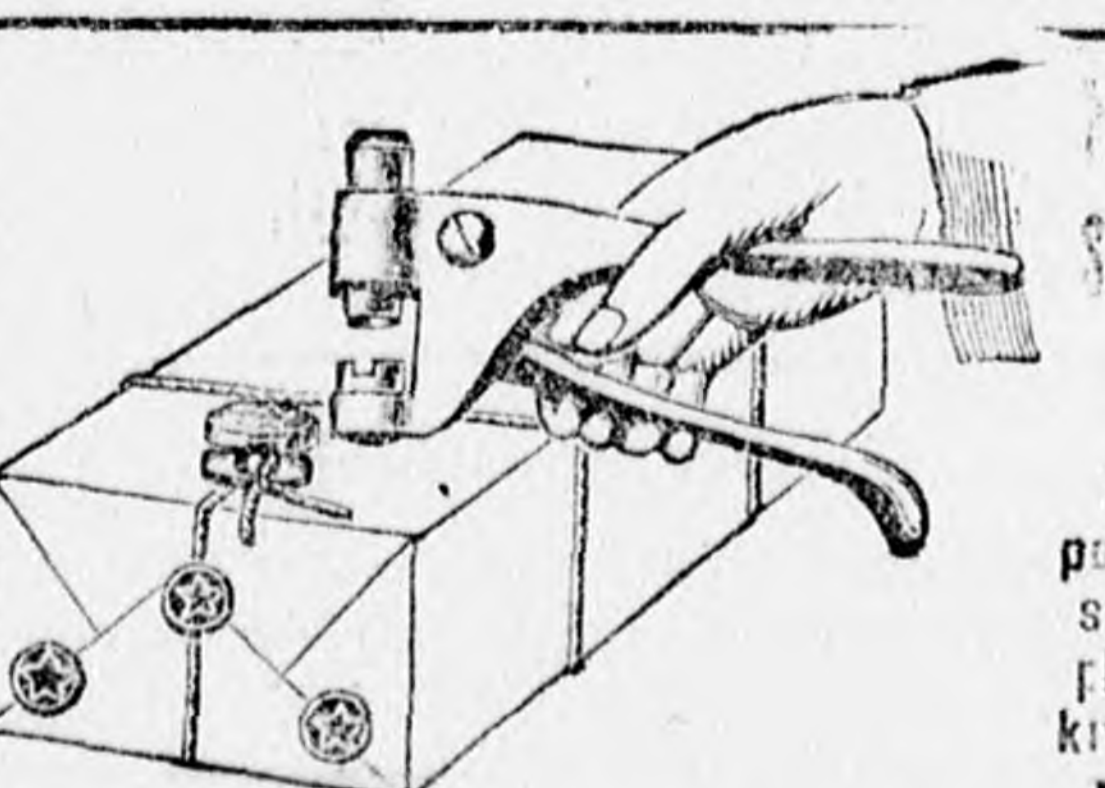
ajánl csakis nagyban kereskedőknek és kötőmestereknek:

saját gyártmányu gyermek-, női- és férfimellények, barisyt, láb záródót stb. Továbbá a juvén: Imperial (Lilabund), összes Csillagpamutok, (Sternwolke) u. m. Blaugelbestern, Grünweissstern, Rothweissstern, Braunstern, Gelbstern stb.

Kötőmestereknek: az összes fajta Zephyrfonalak és kabátfonalakat, továbbá géptűket, kéféket stb.

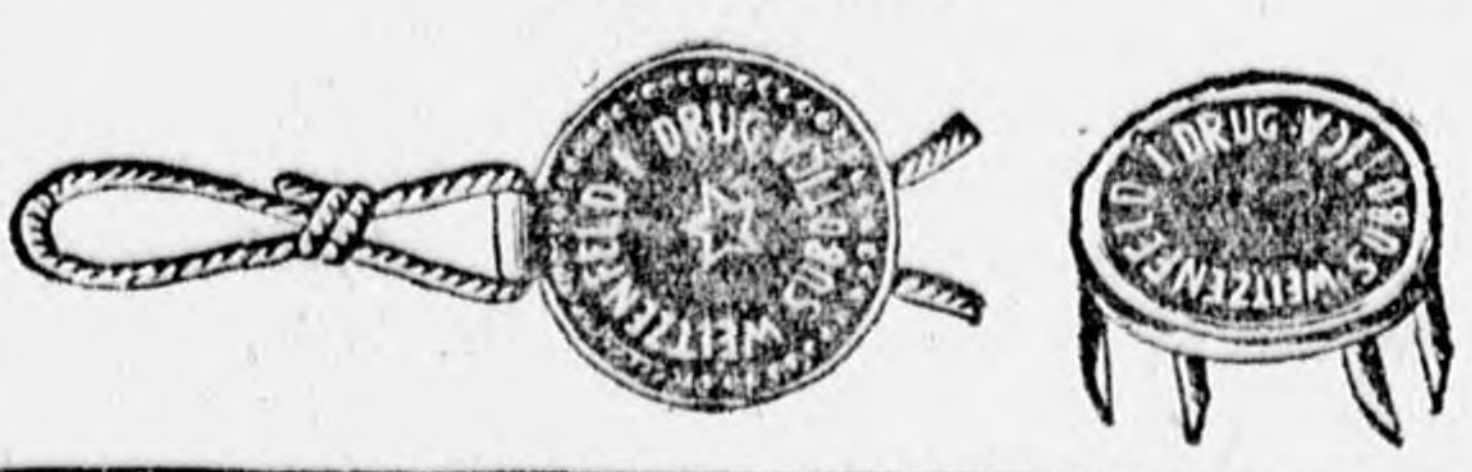
Személyes látogatást ajánlunk.

Karácsonyfa
mindenféle nagyságban 1—3 m. nagyságú gyönyörű, egészséges, szabályos forma, minden mennyiségben gyökereitől is kapható
Kohut Péter
Sombor, Krekova ul. 31.

Almák, gyöngyök, kereskedők figyelemre!
Zsákok, balák, postacsomagok, szőre acélemaz, plombák bármilyen dombornom, m'su felirattal

WEITZLNFELD és TÁRSA CÉGNÉL
SUBOTICA

Modern lakást
keresek a központban bérbe vagy örök áron. Cimeket a kiadóba kérek „Földszintes“ jellegre. 1064

Kérjen Ön havi bevásárlási könyvecskét
és nem kell személyesen vásárlásait eszközölni, mert a könyv erre a legjobb kontroll.
A legolcsóbb árak az összes háztartási cikkekben
Schäffer Róza
fűszerkereskedő, a főpostával szemben
Telefon 573.

ELŐNYOMDÁT
MODERNŰL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT
Leopold Sámuel
előnyomda berendezési gyára
Senta
4852

Nagyban és kicsinyben! Versenyárak!
Legfinomabb Salvator pörköltkávét 1 kg. D. 72.—
Legfinomabb Cuba pörköltkávét 1 kg. D. 80.—
Legjobb Maragogipe 1 kg. D. 80.—
Legjobb főző csokoládé 1 kg. D. 40.—
Duplafogós nullás liszt 1 kg. D. 5.—
Cukor gyári áron!
Schäffer Róza
fűszerkereskedő, a főpostával szemben, telefon 573 szám.

„KATZKI“
TÜZHELYEK
folytonzó IR-KÁLYHÁK felülmúlhatatlanok
Kérjen árjegyzéket!
KATZKI, ZEMUN
Telefon: 169. 10413

Zongorák, Pianók a világ legjobb márkái. Hosszú lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban
KAIN
hangszerkészítő Subotica, Városháza épület.

Keresek
a beltér közelében egy 3—4 szobás vízvezeték modern lakást
Cím a hirdetésben.
00601

Novisad központjában jóforgalmu
RESTAURANT
családi okok miatt
ELADÓ
Cím megtudható Kardor hirdetőirodában, Novisad Wilson trg 7. 1039

Biztos existencia
Társ kerestetik kisebb tőkével monopol vállalathoz. A tőke biztosítva van.
Novisad, postafiók 22.
017

Florenzi maróni
és olasz
János kenyér
nagyban és kicsinyben kapható 10327
Schäffer Róza
fűszer és déligyümölcs kereskedő, a főpostával szemben. Telefon: 573.

ÜGYES TÉGLAMESTER
(ZIEGELMEISTER)
kerestetik, aki több évi téglagyári praksissal rendelkezik s különösen a gépcserépgyártásban teljesen jártas. Ajánlatok „Téglamester“ jellegre a kiadóhivatalba.

ÜGYNÖKÖK
kik az összes fűzer- és vegyeskereskedőket látogatják, az ország egész területére magas provízió mellett felvételnek
Ajánlatokat „AGILIS“ jelleg alatt SCHMOLKA hirdetőiroda Novisad Jevrejska ulica 7 továbbít.

Szücs- és szőrmemunkák
a legszebb kivitelben és legolcsóbban
Kopilovics szücsnél
Subotica, B. Sudarević ul. 2

ENERGIA műszaki és elektrotechnikai vállalat Subotica
Kralja Petra Park 6. Telefon 45.
Raktáron tartja az I. díjjal kitüntetett
PROTOS villamos porszívógépet
mely nagy teljesítőképessége és egyszerű kezelése folytán a legjobbnak bizonyult. A PROTOS porszívógépet kívánatra bármikor bemutattuk.

Leszállított áron
vásárolhat üzletelhelyezés miatt férfi öltönyöket, télikabátot és mindenféle szőrméket kedvezményes feltételek mellett heti vagy havi részletre is
UD. NÁVAY ISTVÁN
uri és divatszabó üzletében Prestolonaslednika Petra ul. (Somborski put) 2. 10562

A tiszta, fehér és bársonysima
szép arc titka
a nagyenyedi Kovács-arckenőcs és borax-szappan
Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban
Főlerakat: Hercl drogéria, Subotica
Aleksandrova ul. 1., Beograd-szállóval szemben

FELHIVÁS!
Raktárkészletemet felosztattam, hogy igen tisztelt rendelőim igényeit jobban kielégíthessem s a mérték utáni rendelésekkel intenzívebben foglalkozhassam.
Ezúton hívom fel i. t. rendelőim figyelmét, hogy a modern cipészeti minden technikájával felszerelt üzletemben a jövőben csak mérték utáni rendelésre fogom készíteni cipőimet, amelyeket a legújabb divat és a modern kényelem szerint nyújtok be. További szives támogatást kérve, vagyok teljes tisztelettel
RÓKA KÁROLY cipésmester
10310 Subotica, Zrinjski trg 2.

Egy kísérlet Önt is meggyőzi

„Legtökéletesebb a Buick, amely eddig épült“

Megbízhatóság, tartósság, az a biztosság, hogy nem lehet kellemetlensége és defektje, ezek voltak mindig a Buick előnyei. Ezeknek az alapelőnyöknek köszönheti a Buick az utolsó 22 esztendőben elért reputációját.

Most újabb jelentős javulást talál az új Buick minden részében. Eltűnt a zaj, a vibráció és minden más, ami kedvezőtlenül befolyásolta a kocsijárást. A Buick minden fontos része lényegesen erősebb és új biztosítási berendezések vannak beépítve ezeknek a részeknek megvédésére.

Buick eltökélt szándéka, hogy olyan kocsit épít, amelyet még senki se ajánlott és egy kísérlet Önt is meggyőzi, hogy a Buick mérnökei milyen tökélyvel oldották meg feladatukat

Tekintse még ma meg ezt az új kiváló kocsit. Készséggel bemutatjuk Önnek, mindennemű kötelezettség nélkül Önre.

FRANK I DRUG
Zagreb, Gundulićeva 40.

VELIMIR JOVANOVIĆ
Beograd, Bosanska ul. 54.

General Motors Near East, Aleksandria

A General motor gyártmánya

KORZO MOZI

Csütörtök—vasárnap!
Premier!
GLORIA SWANSON
Amerika népszerű primadonnájának kivételes kvalitású attrakciója
Madame Sans Gene
Történelmi vígjáték Victorien Sardou híres színdarabja után
Személyek:
Hübcher Kata, Gloria Swanson
Naoleon Emile Drain
Letebre Charle de Roeh

LIFKA MOZI

Csütörtök—vasárnap!
Harry Liedke
Lya Mara
Verebes Ernő
a Marica grófnő, Erdészleány, Főhadnagy ur a feleségem, kislány együttesének pompás újdonsága
Kerinyő királynő
(An den schönen blauen Donau)
Hétfőtől! Új film!
A maharadzsa gyöngye
Rabindranath Tagore romantikus indiai története 9 felvonásban. Tánccal és revüvel. Minden előadásán katonaszena

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Zsablán 18 hold elsőrendű szántó becskeréki országút és csatorna között szállással és két ház a főútcán eladó. Tudakozó: Milošev-Pein Milošná. 10491

Hálószoba plüssgarnitúra és evéb butorok eladók. Zmaj Jovina ulica 2. földszint. 10473

Teliesen új modern ebédlőbutor utányosan eladó. Cim a kiadóban. 10500

Egy szép fekete férfi télikabát eladó. Cim a kiadóban. 10544

Eladó 2 drb álló-gőzkazán, alkalmas kisebb fürdőnek, központi fűtésre és vízmelegítésre. 1 drb két cilindres stabil (fekvő-szerű) gőzgép cca 6-8 PH kazán nélkül. 1 drb három gummikerekes áruszállító-kocsi (Trickli). 1 drb autómóso pumpa. 1 drb vörösréz destillier apparat cca 80 literes. 4 üléses »Oppel« autó villanyvilágítással. — Cim: A. Kováč. Sombor, Kralja Petra 2. 10356

Jóforgalmu polgári vendéglő berendezéssel, házival együtt eladó, nagybeszálló udvarra, istállóval. Bővebbet a tulajdonosnál. Mikula Nándor, Staribečei. 10579

Fai márnávesszők, földi-eper tövek kaphatók Ruttakavnál Szegedi szőlőkben. 10639

Eladó 10 éves Gasse, amerikai gyártmányu 40 HP, gőzkazán 5 éves Máv. tizes, golvós csövelő-szekrényvel Vaida Sándornál. Orom, vasutállomásnál. Senta mellett. 10596

Használt zsindelev eladó. Zriniski trg 30. 10586

Klubgarnitúra asztalkával olcsón eladó. Cim a kiadóban. 10606

Eladó egy 10 HP szívógázmotor és egy 36 colos kő. Kovács Mihály, Senta, Lazarević ul. 34. 10636

Eladó más vállalat miatt sürgetően utányos árban 1 európai és 1 Ford-kocsi, keveset használt, teljes jó karban. Bata Gézőnál, Sztarakanizsa. 10654

Eladók szépfekvésű házhelyek. Segedinski put. Tálassy-kert. Menhely mellett. 10653

Uricsaládtól bizományba átadott 3x4 méteres Argeman szőnyeg. 2 nagy gobelinkép, egy bronzszobor állvánnyal, eredeti festmények. 12 ebédlőszék, perza szőnyegek és egy Wertheim-kassza eladó. Hitelbank-palota. II. em. balra. 10640

Eladó 1 db 6 HP Hoffher Schrantz cséplőgarnitúra teljes felszereléssel. Bővebbet Vulits Sztankónál. Somborban. 10224

Eladó egy Meteor-kályha, közép nagyság. Szabó szerelő. Zmaj Jovin trg 5. Subotica. 10289

Üres vashordók 200-400 liter tartalommal utányosan kaphatók. Bračica Čeliković Novisad. 10442

KÖLÖNFÉLE

Két üzlethelyiség Senta ut. 10. szám, december 1-ére kiadó. Ugyanott egy nagy márványvált eladó. 9834

Narodni Bioskop

Péntektől—vasárnapig
Kalandor szenzáció! Az izgalmas filmje!
Izgalmas hajszá az óceánokon!
MARKO
az akrobaták királja a Suboticán, a legizgalmasabb és legvakmerőbb filmjében
A SAN-SILOSI FENEVAD
Rendkívül izgalmas kalandor szenzáció az óceánokból 7 lebilis cselő felvonásban. Főszerepben: MARKO a világ legerősebb embere.
Hétfőtől! Világkirkusz szenzáció! Cirkus Romanelli (Dummer August). Reinhold Schünzel remek alakítása

Apolló Novisad

November 18—21.
Rudolf Valentino
nagy filmje
Bánky Vilmával
A fekete sas
Alexander Pusckin drámája 7 felvonásban

LEVELEZÉS

Inzven mintacsomag!
Dostal toilette gyöngyporából. Egyszeri használat elég. Pattanás, mitesszer, arcfisztyátlanság eltűnik. Bélyegre 1½ dinárt. Kemikalija Novisad 144. 10590

HÁZASSÁG

Fiatal, egyedülálló beogradai kereskedő, jobb kereskedőcsaládból, tartalékos kapitány, német nyelvtudással, felsőbb iskolai végzettséggel, kellemes megjelenéssel, szolid, 32 éves, ismeretség hiányában ezúton keresi házasság céljából oly szelid lelkületű, jobb családból származó 22—26 éves leány ismeretségi, ki beszél szerbül vagy németül. Satiákezűleg irt és fényképpel ellátott leveleket, kölcsönös becsület szó biztosíték mellett »Oz-bilian brak« jelige alatt a kiadó továbbít. 10558

FOGLALKOZÁS

Fozorvos! rendelésem!
niből megkezdtem. Dr. Blum, Szubotica, a gimnázium szemben. Női alkalmazottat felfogadok. 10538

Felvennék 3 és 4 éves leánykáim mellé egy íróvaló leányt vagy aszszonyt, aki a házi munkákban is segítene és a magyar, német és szerb nyelvet beszéli. Fényképpel aianlatokat: Petrovicsné Bácsmonostor címre küldeni. 10554

Felvétetik egy 4 középszkolás 14—16 éves irodagvakornok. Peić agentúra. Subotica. 10564

Fiatl cukrászsegéd állást keres. Megkeresések Jankovits Ferenc, kereskedő, Bezdán címre. 10577

Fényező és mázoló kerestetik. — Aianlatokat: Osijek, vasöntöde és géngyár r.t., Osijek. 10595

Könyvszakértő az egyszerű és két ös könyvvitelben, német nyelv és kereskedelmi levelezésben iótállás mellett tanítást vállal. Cim a kiadóban. 10599

Kiutófilm felvesszünk azonnali belépésre. Meddiunarodni Novinski Zavod, Subotica, Voinovicéva ulica 7. 10605

Fűszerszakmában jártas fiatal fűszersegéd és egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik. Rieger és Hunyadi. 10613

Kiutófilm, erős, jóházból való, felvétetik. Cim a kiadóban. 10633

Szőlőkezelői vagy nagyobb gazdaságban vezetőállást keres végzett gazdász, volt birtokos. — Cim a kiadóban. 10622

Megbízható, jó bizonyítványokkal ellátott német kisasszonyt 5 éves kisleány mellé felveszek. — Autosalon, Aleksandrova ul. 6. 10618

Állást keres fiatal fűszer-, csemege- és kézműiparos. — Cim: Molnár könyvkereskedésben Senta. 10597

Suche deutsche Kindergärtnerin zu zwei Mädchen 1½ und 3 Jahr alt. Offerte mit Lebenslauf und Lichtbild an dr. Alexander Fürst, Novivrbas. 10634

Vincellér gazdálkodó állást keres. Aianlatokat Beck László fűszeres címen. Pašičeva ul. 7. kér. 10621

Házmesteri keresek azonnalra. Sombor, Kralja Petra ulica 30. 10587

Tanulóleányokat felvesz Pompadour kozmetika Városház épület. 10651

Intelligens, németül tudó kisasszonyt keresek egy gyermek mellé. Aianlatokat fényképpel, Mikuska, Subotica, Sudarevičeva ulica 25. 10649

VÉTEL-ELADAS

Paplan részletfizetésre évári áron, heti vagy havi fizetésre. Raktáron klot és vatta minden mennyiségben, paplanok minden színben és minőségben 140.— dinártól feljebb, paplan-varrás 55.— dinár. Buliović Béláné Német Margit paplanos, Subotica, Pašičeva 8. — Ečénypiac, Gőzfürdő során. 9549

Olcsó cipővásár. Üzletátvezetés miatt az összes raktáron levő cipőimet minden elfogadható árban elárusítom. Gonda cipőüzlet, Pašičeva 7. 10062

Eladó jömenetelű élelüzlet berendezéssel együtt, havi jövedelem 60.000 dinár, utányos áron megvehető. Cim: Zemun, Postaiók 8. 10384

Új zongorák raktára Somborban. Bécsi és berlini gyártmányu zongorák állandó nagy választékban vannak. Bármilyen javítások olcsón és szakszerűen lesznek elkészítve. Harkai Ferenc zongorakészítő, Sontai ut 2. 10222

Vilsonova 22. alatti ház szabadkézből eladó. Egy új hálószoba és zongora eladó. 10541

Jóforgalmu szilgyártóüzlet berendezéssel együtt eladó. Vizmer Sándor szilgyártó, Mol. 10602

ZENEMŰVER

Vig Zsigmond Sándor
zenemű és könyvkereskedésében
Subotica
Olcsó árak! Ingyen árjegyzék!

Eladó 2 drb álló-gőzkazán, alkalmas kisebb fürdőnek, központi fűtésre és vízmelegítésre. 1 drb két cilindres stabil (fekvő-szerű) gőzgép cca 6-8 HP kazán nélkül. 1 drb három gummikerekes áruszállító-kocsi (Trickli). 1 drb autómóso pumpa. 1 drb vörösréz destillier apparat cca 80 literes. 4 üléses »Oppel« autó villanyvilágítással. — Cim: A. Kováč, Sombor, Kralja Petra 2. 10356

Uriánvok figyelmebe! Amit minden komoly urileánynak, saiat érdekében tudnia kell, mielőtt férjhez megy. Ára fűzve, 20 dinár előzetes beküldése mellett portómentesen megküldöm. Henrich Zentner, Dubrovačka 48, Beograd. 10646

Teliesen új üzlethelyiség azonnal kiadó. Bene Sudarevičeva ul. 25. 10648

Butorozott szoba azonnalra kiadó. Párhuzamos ut 110. Karsai-ház mellett. Tisza Józsefnél 10623

Használt betegtoló-kocsit keresek megvételre. Özy, Hütterné, Harambašičeva ul. 10. 10626

Ruhavarrást elsőrendű szalonszabóné uriházaknál, vagy lakásán igen olcsón vállal. VII. — Cara Lazara 52, Szubotica. 10642

Allampolgársági ügyekben szerény honorarium mellett a legsikeresebben közvetit a Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ul. 9. 10575

Észak- és Délamerikába, Kanadába, Brazíliába, Argentínába utazóknak felvilágosításokkal szolgál a Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 10574

Feltétlenül tiszta butorozott szobát keresek, lehetőleg zongorával. Aianlatok kiadóba. 10631

Különféle butorok, szekrények, asztalok, székek nagyon olcsón eladók. Jukičeva ul. 5. 10458

Modern egy vagy két utcai szoba konyhával azonnalra kiadó. Ugyanott eladók: álló íróasztal aítókkal, állvánvok, irodaberendezésnek vagy kalanszalonnak. Cim a kiadóban. 10619

Cserébe adná német család polgárista leányát kiázólag Suboticára. Valentin Bernhard nékmester Bački-Brestovac.

Akik Kanadába akarnak utazni beszerzünk »Affidavit« (Eidlich Erhartete Aussage) és »Permittee« (Erlaubnis) engedélyt, hogy akadály nélkül utazhat. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9, Subotica. 10573

Fűszerüzletemet eladtam, de köleshántolómat és olaimalmomat tovább is vezetem. Sohr Mór, Senta 10594

Használnia ki a szép időt és ültessen gyümölcsfákat, melvet fajtiszta minőségben szállit Bednárz Károly kertészete, Starakanizsa, Kérien díjtalan áriezvéket. 10610

Sportolók
Sportolás előtt, közben, után
vegyenek be
Valda-pastillát
Csodálkozni fog a hatáson!
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Csak „Valda“ felirattal ellátott dobozt fogadjon el.

Uj meglepetés olcsó árainkkal!

Őszi és téli anyagok 40-50%-kal olcsóbbak — féláron!

Szövetek, velour-de-line, selyem és gyapju szilzskin és karakil, férfiszövetek télikabátra, ruhákra és egyéb kellékek

Braća H. Gabaj — a »Koroná«-hoz

Knez Mihajlova 33.

Beograd

Telefonszám 23-22.

Értesítjük mélyen tisztelt vevőinket, hogy nagy őszi és téli árukészletünket 40—50 százalékkal olcsóbban áruljuk. — Ajánljuk vevőinknek, hogy saját érdekükben tekintsék meg dus raktárunkat és győződjenek meg olcsó áraink valódiságáról.

Anyagaink vételkényszer nélkül megtekinthetők

Nehéz krepp Bagno
100 cm széles 100 dinár métere

Velour de line, tiszta gyapju 140 cm széles	120 din. mét.
Snyem Szilzskin felöltőre, kabátra	220 din. mét.
Loutre Szilzskin felöltőre és kabátra	180 din. mét.
Karakil kabátra és felöltőre 120 cm széles	120 din. mét.
Tiszta gyapjuszövet minden színben	30 din. mét.
Mintázott bélés, 100 cm széles	25 din. mét.
Velvet bársony, angol áru, minden színben	40 din. mét.
Prémbőrök: fekete 40 dinár, színes	50 din. darabja

Nehéz tiszta selyem.
95 cm széles 65.— dinár métere

Férfi szövetek:

Angol férfi szövetek: 60, 80, 100, 120, 150, 180, 220, 260, 280, 300, 320, 330, 360 dinár métere

Angol doublészövet férfi raglánfelöltőre: 160, 200, 250, 300—450 dinár métere

Teljes hozzávaló: 220, 240, 250—280 dinár

Francia női szövetek:

Női szövetek legmodernebb szövessel ruhák, kosztümök és köpenyekre: 200, 180, 160, 140, 130, 120, 100, 90, 80, 70, 60, 50, 40, 35, és 30 dinár métere

Vászon leánykafehérneműre métere 16 dinártól kezdve

Vászon paplanra és párnahuzatra, métere 30 dinártól kezdve

Köpenyselyem fekete és minden más divatszínben, métere 100 dinár

Krepp de chine métere 30 dinár. Pajet-selyem métere 25 dinár.

Maradékok hihetetlenül olcsó áron!

Alkalmi vétel

Más vállalkozás miatt olcsón eladó:
1 nehéz esztergapad, egy vas gyalugép, 2 nagy furógép és egy nagy hengergép.

Nov sad, Póstaftók 22.

Koser virsli, szalámi

Schmolka
budapesti gyárából
kapható 6609

SUGAR MANÓNÁL
SUBOTICA

Szappangyár

kisebb üzemű, olaj és doboz készlettel előnyös árért szabadkézből

eladó.

Feltételek dr. Róna Gyula ügyvédi irodájában Somborban megtudhatók.

Telefon 369.

10333

RELIEF

festéshez alapozó festék, színes fémpor, esilló gyöngy, selyem és posztópor minden színben

TEMPERA festék

TEMPERA pótlófesték

BATTIK festék

és minden hozzávaló kellékel nagy választékban legutóbbabban szállít

BRÖDERIKOVÁCS

NOVISAD

Futoski put 43.

ABLAKÜVEG

minden méretben legelőnyösebb áron

Drag. Obradović

gyári lerakata Beograd

Kr. Milana 31. (Uroševa Pivnica)

Telefon 31—96. 9652

MÁVRO BÁNYAI SUBOTICA, város ház épület.

Női kalap kellékek és kézimunka üzlete

kalapbársonyok és szallagok, mindennemű kalapdiszek spadre, stumpok, méteres filz, harisnya, keztyű, fillé és Klöppel csipkék, papucs szallagok, összes rövidáru cikkek.

Kézimunkák és kézimunkakellékek
állandó nagy raktára.

Közeleg a báli szezon

Nem fog jól mulatni, ha nem lesz **karcus és fiatal**. Karcuság nem boszorkányság. Mindenki lefogyhat. A

POMPADOUR kozmetikai és fodrászszalon

villamos fogyasztókurája garantálja a fogyást. Villanykezeléssel távolítjuk el a szemölcsöket, felesleges hajszálakat s minden szépséghibát. Elsőrendű munkaerők végzik a hajfestést, ondolást stb.

Báli parókák minden színben készülnek

OLCSÓ BÉRLETRENDSZER

10557

A FISCHER és LUTSCH cégnél Vel.-Bečkereken

Siessen, mert egészben 1000 méter szövet kerül így feldolgozásra!

rendelhet mérték után készített garantáltan tiszta gyapju szövetből való férfiruhát 680 vagy 750 dinárért.

10630